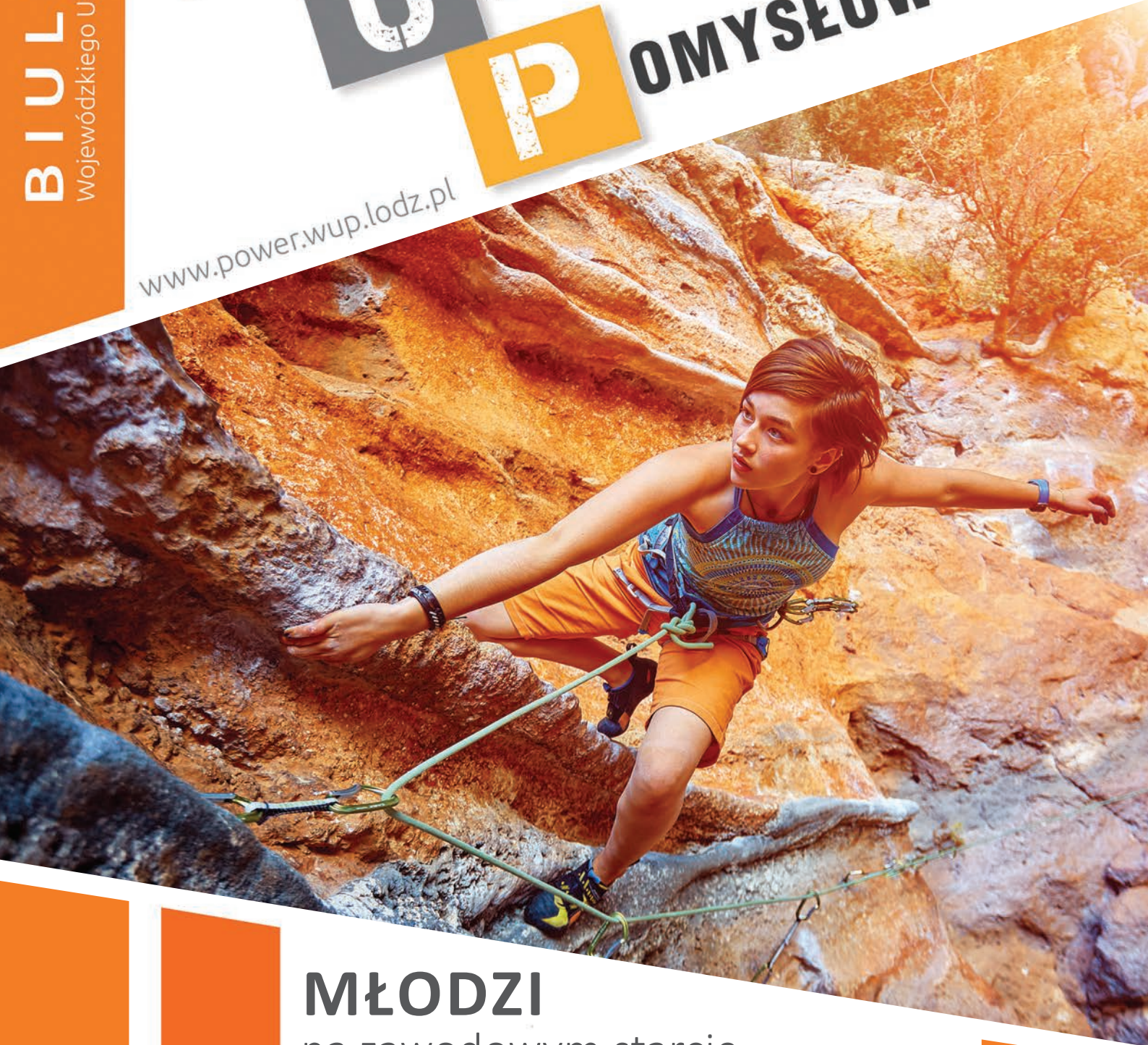

WYTWÓRNI UNIJNYCH POMYSŁÓW

www.power.wup.lodz.pl

MŁODZI

na zawodowym starcie

ARTYSTA

potrzebny od zaraz

Spis treści

ROZMOWA

Młodzi na zawodowym starcie z Europejskim Funduszem Społecznym 4
Rozmowa z Pawłem Chorążym,
Dyrektorem Departamentu Europejskiego
Funduszu Społecznego w Ministerstwie
Infrastruktury i Rozwoju

OBSERWATORIUM RYNKU PRACY

Artysta potrzebny od zaraz 8
O przemysłach kreatywnych

Młodzi na rynku pracy w Łódzkiem 11
O sytuacji osób do 30 roku życia
pozostających bez pracy

O PROGRAMIE

PO WER dla młodych 12
O Osi Priorytetowej I
„Osoby młode na rynku pracy”

Kwalifikowalność wydatków 15
O rozliczaniu projektów PO WER

Elektroniczne wspomaganie 19
O Systemie Obsługi Wniosków
Aplikacyjnych oraz Centralnym
Systemie Informatycznym SL2014

Kto czyta, nie błądzi 21
O dokumentach regulujących
zasady realizacji Programu

Aby wszystko stało się jasne 23
Najczęściej zadawane pytania

DOBRE PRAKTYKI

Moja praca, moja pasja 26
O projekcie Powiatowego Urzędu Pracy
w Łodzi

Mam pracę, którą naprawdę lubię! 28
O projekcie Powiatowego Urzędu Pracy
w Pabianicach

Start z POWEREM! 30
O projekcie Powiatowego Urzędu Pracy
w Piotrkowie Trybunalskim

CIEKAWY WYDARZENIE

Łódzki Mixer znów zakręcił 32
Relacja z XII edycji Mixera Regionalnego
w Łodzi

PO WER W LICZBACH

Nowe rozdzianie 34
Realizacja Osi Priorytetowej I Programu

ROZRYWKA 35

W tym numerze

Szanowni Państwo,

Z ogromną satysfakcją obserwuję zmiany, jakie w ostatnich latach dokonują się w naszym województwie. W minionej dekadzie udowodniliśmy, że potrafimy wykorzystywać środki unijne i z ich pomocą zmieniać oblicze regionu, poprawiać infrastrukturę i warunki życia mieszkańców. Znaczną część przyznanych pieniędzy przeznaczyliśmy na zwiększenie zdolności do zatrudnienia grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. W latach 2004–2014 z różnych form aktywizacji skorzystało ponad 200 tysięcy osób. W nowej perspektywie finansowej chcemy kontynuować ten kierunek. Kładziemy nacisk na realizację programów społecznych wspierających tworzenie nowych miejsc pracy i wyrównujących szanse dla grup zagrożonych wykluczeniem.

Priorytetem są dla nas ludzie młodzi, zwłaszcza ci, którzy nie mają doświadczenia zawodowego oraz kompetencji i kwalifikacji oczekiwanych przez pracodawców. To właśnie między innymi im dedykowany jest Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, w ramach którego do 2020 r. województwo łódzkie otrzyma ponad 550 milionów złotych. W roku bieżącym zamierzamy wykorzystać 100 milionów złotych, z czego około 70% zagospodarują powiatowe urzędy pracy na rzecz osób do 30 roku życia zarejestrowanych jako bezrobotne. Pozostałą kwotę, czyli około 30 milionów złotych, zaangażowaliśmy w działania konkursowe kierowane do instytucji rynku pracy chcących aktywizować przede wszystkim osoby niezarejestrowane w urzędach pracy. Szacujemy, że z tych środków wsparcie otrzyma około 10 tysięcy młodych mieszkańców regionu. Zainteresowanie, z jakim spotykają się projekty już uruchomione przez powiatowe urzędy pracy, świadczy o tym, że młodzi chcą pracować, rozwijać się zawodowo i ambitnie poszukują swojego miejsca na rynku pracy. Nie brakuje wśród nich osób przedsiębiorczych, marzących o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej. Niektórzy już w czerwcu bieżącego roku uzyskali unijne dotacje na założenie firmy. Gorąco im kibicuję i wierzę, że podjęte przez nich przedsięwzięcia będą dla nich źródłem satysfakcji i sukcesu zawodowego.

Duże nadzieje wiążę także z młodymi ludźmi zainteresowanymi przemysłem kreatywnym, do którego – jak wynika z obserwacji rynku i prognoz ekspertów – należy przyszość. Nasz

region, a zwłaszcza jego stolica, ma wszelkie predyspozycje ku temu, aby stać się wiodącym w kraju ośrodkiem kreatywności. Siłę tej branży stanowią utalentowani młodzi ludzie, pełni niebanalnych pomysłów i skłonni do podejmowania nieszablonowych działań. Łódź zapewnia im dobre zaplecze w postaci znakomitych uczelni artystycznych i rozwiniętego życia kulturalnego. Nie bez znaczenia są także dążenia władz do stworzenia im jak najlepszych warunków do działania: zakładania pracowni, galerii czy miejsc o charakterze twórczych inkubatorów. Liczne efekty aktywności młodych kreatywnych mieszkańców województwa mogliśmy podziwiać podczas wrześniowego Mixera Regionalnego, barwnej imprezy prezentującej potencjał łódzkiego. O tym i wielu innych wydarzeniach piszemy w niniejszym biuletynie.

Zapraszam do lektury!

Witold Stępień
Marszałek Województwa Łódzkiego

Wytwórnica Unijnych Pomysłów – Biuletyn Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi

Wydawca: Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi, 90-608 Łódź, ul. Wólczańska 49, tel. 42 638 91 30/39, www.power.wup.lodz.pl, power@wup.lodz.pl

Realizacja: Euro Pilot Sp. z o.o., 01-355 Warszawa, ul. Konarskiego 3

Redakcja: Dominika Borówka-Sitnik, Andrzej Ginter, Maciej Seretny, Jolanta Sieradzka-Kasprzak, Anna Willman

Opracowanie graficzne: Ewa Chmielewska, Mariusz Dyduch

Koordinacja: Małgorzata Garstka-Kozłowska, Ewelina Mamenas, Małgorzata Staniewska, Joanna Wiencek (WUP w Łodzi)

Koncepcja graficzna okładki: Małgorzata Staniewska (WUP w Łodzi)

Zdjęcia: Bank zdjęć, CKU SWŁ w Łodzi (www.cku-lodz.edu.pl), Euro Pilot Sp. z o.o., Adam Kraska, Adam Kuśmierski, MIR, PUP w Łodzi

Publikacja bezpłatna

Młodzi na zawodowym starcie z Europejskim Funduszem Społecznym

Rozmowa z Pawłem Chorążym,
Dyrektorem Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego
w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju

Paweł Chorąży

■ **Można zaryzykować twierdzenie, że większość Polaków potrafi prawidłowo rozszyfrować skrót EFS. Gorzej z odpowiedzią na pytanie, co należy do głównych zadań Funduszu. Wydaje się, że wiedza na ten temat wciąż jest w społeczeństwie niewystarczająca. Czym zatem zajmuje się Europejski Fundusz Społeczny?**

■ Europejski Fundusz Społeczny jest jednym z pięciu głównych funduszy, poprzez które Unia Europejska wspiera rozwój społeczno-gospodarczy wszystkich krajów członkowskich. Jest wyjątkowy ze względu na fakt, że jego zasoby finansowe inwestuje się bezpośrednio w kapitał ludzki, czyli rozwój osobisty i zawodowy obywateli UE.

■ **Jak sprecyzowałby Pan główne cele EFS?**

■ EFS wspiera dążenie do wysokiego poziomu zatrudnienia i wysokiej jakości miejsc pracy. Pomaga reagować na zmiany zachodzące na rynku pracy wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych. Wspomaga rozwój kształcenia i szkolenia wszystkich obywateli, w tym proces wchodzenia na rynek pracy ludzi młodych. Przeciwdziała również ubóstwu, wzmacnia włączenie społeczne oraz wspiera równość płci i niedyskryminację. Dzięki środkom z Funduszu państwom Unii Europejskiej łatwiej dostosować się do wyzwań nowoczesnego świata.

■ **„W centrum działań EFS zawsze są ludzie” – to efektowne i nośne hasło często powtarza się w materiałach dotyczących Europejskiego Funduszu Społecznego. Jakie grupy społeczne w Polsce korzystają z tych środków w największym stopniu?**

■ Europejski Fundusz Społeczny wspiera przede wszystkim tych, którzy znajdują się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy: osoby starsze, z niepełnosprawnościami czy zagrożone wykluczeniem społecznym. Ze środków tych mogą korzystać również ci, którzy pracują, ale chcą podnieść swoje kwalifikacje lub uzupełnić wykształcenie. Grupą wymagającą szczególnego wsparcia są młodzi ludzie – zarówno ci, którzy niedawno ukończyli szkoły i uczelnie, a teraz poszukują satysfakcjonujących ofert na rynku pracy, jak i ci, którzy od dłuższego czasu nie mogą znaleźć zatrudnienia i pozostają bezrobotni. Wśród

nich nie brakuje osób, które z rozmaitych powodów przerwały naukę i nie mają kwalifikacji do wykonywania żadnego zawodu. To właśnie z myślą o nich powstają projekty w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER). Na największe wsparcie mogą tu liczyć młodzi ludzie do 30 roku życia, którzy nie uczą się, nie pracują i nie szkolą, czyli tak zwana młodzież NEET. Określenie to pochodzi od angielskiego „not in employment, education or training” (osoby niezatrudnione, nieuczestniczące w edukacji lub szkoleniu).

■ **Konstrukcja programów operacyjnych na lata 2014–2020 wskazuje na wyraźną koncentrację na problemach osób młodych. Czy sytuacja tej grupy w Polsce, zwłaszcza na rynku pracy, znacznie różni się od innych krajów europejskich?**

■ Na tle państw członkowskich sytuacja w Polsce nie jest tak dramatyczna – według danych Eurostatu obecnie w Polsce bez pracy pozostaje co piąty młody człowiek do 25 roku życia (21,2%). W ciągu ostatniego roku liczba bezrobotnych Polaków w tej grupie wiekowej zmniejszyła się aż o 100 tysięcy, jednak sytuacja na rynku pracy osób młodych wciąż jest bardzo trudna.

■ **Jakie działania realizowane są na rzecz osób młodych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego?**

■ Należy przede wszystkim zwrócić uwagę na fakt, że wśród powodów wysokiego bezrobocia młodzieży najczęściej wskazywane są dwa: niedopasowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy oraz brak doświadczenia zawodowego. Dlatego zaplanowane działania będą koncentrować się wokół przeciwdziałania tym aspektom. Ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, stworzono kompleksowy pakiet działań mających na celu wsparcie ludzi młodych i prowadzących do poprawy ich sytuacji, a co za tym idzie, do znalezienia przez nich stabilnego zatrudnienia.

Dzięki środkom unijnym docelowo ponad 740 tysięcy osób młodych poniżej 30 roku życia uzyska potrzebne na rynku pracy kwalifikacje i umiejętności zawodowe, odbędzie praktyki u pracodawców, skorzysta z zagranicznych staży lub otrzyma dotacje na założenie własnej firmy. Szacujemy, że do końca 2015 roku pomoc w ramach projektów

realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, Ochotnicze Hufce Pracy i inne organizacje wyłonione przez wojewódzkie urzędy pracy obejmie około 65 tysięcy młodych osób.

■ Czy przygotowując projekty służące zawodowej aktywizacji młodych ludzi, korzystamy z doświadczeń, pomysłów i rozwiązań wypracowanych w innych krajach?

■ Pomoc skierowana do ludzi młodych będzie jednym z obszarów działań objętych wsparciem w ramach projektów ponadnarodowych. Pierwszy konkurs dotyczy programów stypendialnych i mobilności ponadnarodowej. Uczestnicy tych programów, ludzie młodzi zagrożeni wykluczeniem społecznym, będą mogli wziąć udział w międzynarodowych stażach i zyskać doświadczenie u pracodawców zagranicznych.

■ **Projekty na rzecz osób młodych finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowały m.in. Ochotnicze Hufce Pracy. Doświadczenia z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007–2013 pokazały, że organizacja ta ma duży potencjał i zapewne dlatego będzie również realizowała projekty w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020...**

■ Ochotnicze Hufce Pracy są jednym z głównych beneficjentów projektów pozakonkursowych w ramach Osi I „Osoby młode na rynku pracy” PO WER. Ich oferta dotyczy przede wszystkim młodzieży w wieku od 15 do 24 lat, zaniedbującej obowiązek szkolny i niemającej kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Są to osoby szczególnie zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Wsparcie oferowane przez OHP polega na kompleksowej aktywizacji zawodowej tych osób z uwzględnie-

niem różnorodnych form pomocy, dobieranych zgodnie z indywidualnymi potrzebami i predyspozycjami.

Ochotnicze Hufce Pracy realizują przedsięwzięcia w ramach PO WER już od sierpnia 2014 roku. W ramach czterech prowadzonych projektów uczestnicy otrzymują szansę kontynuowania nauki, przyuczenia do zawodu, podniesienia kwalifikacji, a także podjęcia zatrudnienia.

■ Jednym z priorytetowych obszarów wspieranych z Europejskiego Funduszu Społecznego jest edukacja zawodowa. Realizowane w tym zakresie działania mają przede wszystkim na celu stworzenie nowego, atrakcyjnego wizerunku szkoły zawodowej – szkoły pozytywnego wyboru. W jakim stopniu ten cel został już osiągnięty?

■ Dzięki projektom zrealizowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) uatrakcyjniono ofertę kształcenia zawodowego w ponad 3,4 tysiąca szkół i placówek. Jedną z najciekawszych form kształcenia zawodowego były staże i praktyki zawodowe u przedsiębiorców, w których wzięło udział 183,8 tysiąca uczniów. Ale wyzwania stojące przed edukacją zawodową są nadal aktualne. W tym sensie PO KL był raczej impulsem, okazją do zapoczątkowania zmian, w tym również systemowych, i zaproponowania nowych rozwiązań. Wypracowane formy wsparcia dla szkół zawodowych będą nadal realizowane i rozwijane tak, aby oferta placówek edukacyjnych była w jak największym stopniu dostosowywana do wymagań gospodarki, a absolwenci posiadali praktyczne umiejętności poszukiwane przez lokalnych pracodawców.

W ramach projektów PO WER szczególny nacisk położony jest na rozwijanie współpracy z pracodawcami, której efektem ma być modernizacja programów nauczania i metod kształcenia.

Młodzi ludzie chętnie uczestniczą w stażach i praktykach organizowanych w przedsiębiorstwach

Na rynku pracy wciąż istnieje zapotrzebowanie na absolwentów studiów technicznych

Chodzi o to, aby uczeń w trakcie nauki zdobywał wiedzę i umiejętności, które przydadzą mu się w przyszłej pracy. Natomiast działania podporządkowane programom regionalnym obejmują wsparcie dla konkretnych szkół, w tym także doskonalenie kadry nauczycielskiej.

■ Dzięki środkom unijnym zmiany dokonane zostały także na poziomie szkolnictwa wyższego. Które z nich uważa Pan za najistotniejsze w kontekście ułatwienia startu zawodowego absolwentom?

■ W poprzednim okresie szczególny nacisk położony został na kształcenie studentów na tzw. zamawianych kierunkach studiów o największym znaczeniu dla gospodarki, obejmujących swoim programem branże takie jak: budownictwo, informatyka, inżynieria środowiska, mechanika i budowa maszyn, automatyka i robotyka, biotechnologia, ochrona środowiska oraz ekoinnowacje i odnawialne źródła energii. Z tej oferty do połowy 2015 roku skorzystało prawie 95 tysięcy studentów. Warto podkreślić również, że wzrosła dbałość o jakość kształcenia wyższego i jego powiązanie z potrzebami rynku pracy. Absolwenci uczelni wyższych zostali wyposażeni w umiejętności praktyczne i kompetencje pożądane przez pracodawców. W nowej perspektywie finansowej działania te będą kontynuowane, szczególnie w zakresie powiązania realizowanych przez uczelnie kierunków kształcenia z potrzebami pracodawców oraz realizacji programów stażowych dla studentów i doktorantów, wspartych praktykami w przedsiębiorstwach, w tym również w ramach wymian zagranicznych.

■ Czy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój to kontynuacja Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007–2013?

■ Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój nie jest bezpośrednią kontynuacją Programu Kapitał Ludzki. Dotychczasowe doświadczenia stały się punktem wyjścia do zaprojektowania nowej struktury wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce. Mając na uwadze pozytywne doświadczenia z perspektywy finansowej 2007–2013, w ramach której regiony były włączane w proces programowania i wdrażania EFS, stwierdzono, że na podniesienie skuteczności wsparcia wpłynie zwiększenie stopnia decentralizacji i odpowiedzialności regionów za realizację działań dofinansowanych z EFS w okresie 2014–2020. Konsekwencją tej decyzji jest powstanie programu ogólnokrajowego – Wiedza Edukacja Rozwój oraz 16 regionalnych dwufunduszowych programów operacyjnych (RPO). Koncepcja ta pozwala województwom na bardziej strategiczne podejście do realizacji programów regionalnych i umożliwia koncentrację działań na najważniejszych problemach rozwojowych. Dla regionów oznacza to szansę na optymalne dostosowanie wsparcia do potrzeb i specyfiki poszczególnych województw. W praktyce, w przypadku EFS regiony teraz samodzielnie zarządzają działaniami, które dotychczas koordynowała centralnie Instytucja Zarządzająca. Program krajowy, PO WER, ma natomiast koncentrować się na działaniach, których koordynacja i realizacja okaże się skuteczniejsza dzięki temu, że będzie się odbywała na poziomie centralnym. Chodzi tu przede wszystkim o działania mające na celu poprawę efektywności polityk publicznych,

czyli wspierające rozwój przedsiębiorstw i ich pracowników, takie jak: stworzenie Rejestru Usług Rozwojowych, modernizacja instytucji rynku pracy, poprawa jakości działań skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, rozwój ekonomii społecznej, podnoszenie jakości systemu oświaty i rozwój edukacji, usprawnienie procesu stanowienia prawa i działania wymiaru sprawiedliwości oraz działania z zakresu zdrowia. Zależy nam na tym, aby te polityki, a w szczególności instytucje, które się nimi zajmują i ich pracownicy, funkcjonowali w lepszy, efektywniejszy i nowocześniejszy sposób.

W PO WER znalazł się potężny pakiet obejmujący formy wsparcia adresowane do konkretnych grup. Znakiem rozpoznawczym są tu projekty skierowane do ludzi młodych, poniżej 30 roku życia, finansowane m.in. ze środków Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. Ponadto koordynowane są działania dotyczące rozwoju i podnoszenia jakości szkolnictwa wyższego w Polsce. Szczególną uwagę w tym okresie programowania poświęca się projektom wspomagającym rozwój innowacji społecznych, a także rozwój współpracy ponadnarodowej i mobilności.

■ Wspomniał Pan, że w ramach PO WER, działania na rzecz osób młodych finansowane są nie tylko z Europejskiego Funduszu Społecznego, ale także ze specjalnej linii budżetowej – z tzw. Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. Jaka była jej geneza?

■ W odpowiedzi na problem coraz wyższego poziomu bezrobocia ludzi młodych Komisja Europejska podjęła działania mające na celu ułatwienie im wejścia na rynek pracy. W 2012 roku opracowany został Pakiet na rzecz zatrudnienia młodzieży (Youth Employment Package). Jego część stanowi projekt Gwarancje dla młodzieży (Youth Guarantee), skierowany do osób, które nie ukończyły 25 roku życia, nie pracują, nie kształcą się i nie przyuczają do zawodu. Uczestnikiem tego programu zapewnia się dobrej jakości ofertę zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu w ciągu czterech miesięcy od zakończenia kształcenia formalnego lub utraty pracy. Propozycja dotycząca Gwarancji dla młodzieży została uzupełniona o instrument finansowy, czyli Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (Youth Employment Initiative – YEI), która w Polsce w całości wdrażana jest poprzez Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój. Zgodnie z warunkami ustanowionymi przez Komisję Europejską w Polsce Inicjatywą objętych zostało 10 regionów, w których poziom bezrobocia osób młodych przekraczał 25%. Mając jednak na uwadze stosunkowo wysoki poziom bezrobocia w grupie osób młodych na terenie całego kraju, podjęto decyzję o rozszerzeniu wsparcia na pozostałe województwa ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Jednocześnie podwyższono wiek grupy docelowej, obejmując pomocą również osoby do 30 roku życia. Dzięki temu zabiegowi ten sam pakiet działań skierowany zostanie do młodych osób na terenie całego kraju.

■ Jakie nadzieje wiąże Pan z wdrażaniem działań na rzecz osób młodych w ramach obecnej perspektywy finansowej?

■ Mam nadzieję, że działania te będą wyjątkową szansą dla tych młodych ludzi, którzy znajdują się

w najtrudniejszej sytuacji. Oczywiście ważne są liczby, czyli to, ile osób zostanie przeszkolonych, weźmie udział w różnych formach wsparcia, ile projektów uda się zrealizować, czy zostaną wydatkowane wszystkie przekazane nam środki – chciałbym, abyśmy zrealizowali w tych obszarach cele, które sobie założyliśmy. Ale zależy mi przede wszystkim na tym, żeby podejmowane w ramach projektu działania miały konkretny wymiar, to znaczy, aby skierowane były do poszczególnych osób i odpowiadały na ich indywidualne potrzeby. Wierzę, że zamiast skupiać się nadmiernie na statystykach, będziemy poświęcać każdej z tych osób tyle czasu i wysiłku, ile potrzebują. Jestem przekonany, że takie podejście zapoczątkuje w przyszłości, a wsparcie udzielone NEET-som, którzy teoretycznie mają najmniejsze szanse na satysfakcjonującą i dobrze płatną pracę, przyniesie zadowalające efekty. Mam nadzieję, że ludzie ci wykorzystają daną im szansę. Myślę o tym zarówno w kontekście pojedynczych osób, którym pomożemy i które zyskają możliwość lepszego życia, jak i całego społeczeństwa, które skorzysta na tym, że tych ludzi nie stracimy dla rynku pracy.

■ Gdyby mógłby Pan w kilku zdaniach zachęcić młodych ludzi do korzystania z unijnych projektów, jakie wskazałby Pan korzyści?

■ Projekty skierowane do ludzi młodych to wyjątkowa szansa na zdobycie doświadczenia, podniesienie swoich umiejętności, uzupełnienie wykształcenia lub założenie własnej firmy. Proponowany pakiet działań jest kompleksowy i bezpłatny. Skorzystanie z niego to wyjątkowa okazja na poprawienie swojej sytuacji na rynku pracy i w konsekwencji znalezienie zatrudnienia, które zapewni satysfakcję zawodową i stabilizację ekonomiczną.

Artysta potrzebny od zaraz

Według platformy „Brief for Poland” Łódź jest drugim, po Wrocławiu, miastem w Polsce, w którym przemysł kreatywny rozwija się najprężniej. Ma wszystko, na czym bazuje ten sektor: wielokulturowe tradycje, liczne instytucje kultury, uczelnie artystyczne oraz otwartych na innowacyjność młodych ludzi, którzy chcą związać swoją przyszłość z Łodzią. Pozytywne zmiany zachodzące w ostatnich latach w mieście sprzyjają powstawaniu nowych miejsc pracy.

Przemysły kreatywne

- reklama
- film i wideo
- architektura
- muzyka
- rynek sztuki i antyków
- sztuki performatywne
- gry komputerowe i wideo
- rynek wydawniczy
- rzemiosło
- oprogramowanie
- wzornictwo
- radio i telewizja
- projektowanie mody

CZYM JEST PRZEMYSŁ KREATYWNY?

Przemysł kreatywny jest najmłodszą i najdynamiczniej rozwijającą się gałęzią gospodarki, definiowaną jako działania, które biorą się z kreatywności, innowacyjności i talentu, a zarazem mają potencjał tworzenia bogactwa oraz miejsc pracy. Przemysły kreatywne tworzą ludzie otwarci, gotowi do podejmowania nowych wyzwań, a przede wszystkim twórczy, pracujący głównie koncepcyjnie, a nie powielający utarte rozwiązania. Możliwości rozwoju widzą w dziedzinach, w których liczą się talent, pomysłowość, nieszablonowe myślenie, niebanalne pomysły, ale także komunikatywność i umiejętność pracy zespołowej.

ŁÓDŹ STAWIA NA KREATYWNOŚĆ

Kreatywność nie od dziś jest wizytówką Łodzi. Miasto słynie ze znakomitego wzornictwa, twórczości filmowej na światowym poziomie, szeroko rozumianej sztuki offowej, bogatej oferty kulturalnej, renomowanych festiwali, m.in. designerskich, fotograficznych i modowych. Ponadto od zawsze przenikały się tu wpływy czterech kultur: rosyjskiej, niemieckiej, żydowskiej i polskiej, tworząc inspirujący dla sztuki i przedsiębiorczości tygiel. Współczesna Łódź czerpie też pełnymi garściami ze swej industrialnej przeszłości związanej przede wszystkim z włókiennictwem. Poprzemysłowa zabudowa przeżywa dziś renesans – dzięki twórczemu potencjałowi dawne kompleksy fa-

bryczne zamieniają się w enklawy sztuki, handlu, rozrywki i działalności gospodarczej.

Tak bogate i różnorodne zaplecze pozwala uznać sektor kreatywny za ważne ogniwo nowoczesnej łódzkiej gospodarki.

ARTYSTYCZNE ZAGŁĘBIE

Przemysły kreatywne bazują na współpracy m.in. humanistów, inżynierów, architektów, ekonomistów i artystów. Obecność tych ostatnich w sektorze kreatywnym jest bardzo wyraźna. Łódź również pod tym względem jest uprzywilejowana, funkcjonują tu bowiem uczelnie artystyczne, których studenci mogą stanowić siłę napędową tego przemysłu. Akademia Sztuk Pięknych przywiązuje ogromną wagę do wzornictwa przemysłowego, dużym zainteresowaniem cieszą się tu kierunki związane ze sztuką użytkową – projektowaniem tkanin, biżuterii, ubioru, modą, stylizacją, aranżacją czy dekorowaniem wnętrz. W Łodzi działają także Wyższa Szkoła Sztuki i Projektowania, kształcąca przyszłych architektów, projektantów oraz twórców obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografów. Szczególne miejsce wśród łódzkich uczelni artystycznych zajmuje Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna – jedna z najstarszych uczelni filmowych na świecie. Tu również duży nacisk kładzie się na zajęcia praktyczne, kształcąc przyszłych reżyserów, aktorów, operatorów kamery, fotografów, scenarzystów i montażyстів. Bogatą ofertą edukacyjną wyróżnia się także Akademia Muzyczna proponująca studentom kilkadziesiąt specjalności na czterech wydziałach, w tym takie nowości jak: kompozycja muzyki filmowej, muzyka w mediach, muzyka kościelna, instrumenty jazzowe, musical, wokalistyka estradowa czy choreografia.

BADANIE PERSPEKTYW

To właśnie od absolwentów uczelni artystycznych zależy w dużej mierze przyszłość sektora kreatywnego w Łodzi i regionie. Jaki jest zatem jego potencjał rozwojowy? Próbę odpowiedzi na to pytanie podjęło Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi, przeprowadzając badanie pod nazwą *Między pasją a pracą. Studenci i kadra wyższych szkół artystycznych wobec rozwoju sektora kreatywnego w województwie łódzkim*. Badania objęły studentów, a także wykładowców następujących łódzkich uczelni i kierunków: Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów, Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego, Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera, kierunku architektura i urbanistyka na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej.

ARTYSTA CZY RZEMIEŚLNIK?

Niegdyś artysta kojarzył się głównie z tzw. sztuką wysoką. Tworzył dzieła często w oderwaniu od rzeczywistości, należał do elitarnej grupy jednostek wybitnie utalentowanych. Jeśli miał szczęście, mógł zaistnieć w świecie sztuki (bo sam talent to nie wszystko), został odkryty i doceniony, z czym wiązał się sukces ekonomiczny. Jeśli nie –

na ogół był skazany na tworzenie do tzw. szuflady i życie dalekie od dostatniego.

Dziś pojęcie twórcy znacznie się poszerzyło, co nie znaczy, że z horyzontu zniknął artysta, dla którego czysta sztuka jest wartością samą w sobie. Świadczą o tym odpowiedzi respondentów objętych badaniem. Aż 51,3% studentów było zdania, że artysta powinien rozwijać swój talent i urzeczywistniać swoje artystyczne wizje, nawet jeśli nie zawsze przyniesie mu to popularność oraz sukces finansowy. Autorzy raportu określili tę grupę jako „idealistów”. W opozycji do nich znaleźli się „utilitaryści” będący zdania, że talent i umiejętności artysty powinny służyć przede wszystkim zaspokajaniu gustów szerokiej publiczności – stanowili oni nieco ponad ¼ ogółu respondentów.

Z raportu wynika, że szkoły bynajmniej nie deprecjonują dziedzin sztuki postrzeganych jako bardziej „rzemieślnicze”. Starają się raczej pokazywać studentom tkwiące w nich możliwości pracy i rozwoju, co uwzględniają również w programach nauczania. Przykładem jest Akademia Sztuk Pięknych, gdzie już od lat 70. XX wieku malarzy i grafików kształci się tak, aby mogli odnaleźć się także w obszarze projektowania, bo – jak twierdzi jeden z wykładowców – „zdobywanie kwalifikacji artystycznych jest może atrakcyjnym zajęciem, ale nie gwarantuje pracy”.

Uczelnie artystyczne szukają także kompromisu między rozwijaniem indywidualizmu i umiejętności społecznych, kładąc nacisk na doskonalenie cech koniecznych do pracy w grupie. Jest to istotne w branży filmowej, gdzie sukces zależy od grupy twórców, m.in. scenarzystów, reżyserów, montaży-

Z raportu Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi opublikowanego na podstawie badań *Między pasją a pracą. Studenci i kadra wyższych szkół artystycznych wobec rozwoju sektora kreatywnego w województwie łódzkim* wynika, że zarówno wykładowcy, jak i studenci mają świadomość, iż z tzw. czystej sztuki żyć może niewielu szczęśliwców. Cała reszta, bazując na solidnym artystycznym wykształceniu, musi wiązać przyszłość z dziedzinami uważanymi powszechnie (ale czy słusznie?) za nieco mniej ambitne.

Kulturalno-artystyczne oblicze Łodzi kształtują prestiżowe imprezy cykliczne, m.in. odbywające się co dwa lata Łódzkie Spotkania Baletowe

stów, scenografów, dźwiękowców, kompozytorów. Zespołowe działanie jest także konieczne w pracy architektów.

Studenci łódzkich wyższych szkół artystycznych generalnie postrzegają siebie jako zadowolonych – zarówno z wyboru uczelni, jak i kierunku studiów. Jednak na pytanie, czy uczelnie artystyczne potrzebują zmian, co czwarty student odpowiadał twierdząco. Najbardziej pożądaną zmianą jest według nich zwiększenie liczby zajęć praktycznych, chętnie widzieliby także więcej przedmiotów specjalistycznych.

Katarzyna Pawlata

Z obserwacji trendów w wiodących gospodarkach świata wynika, że systematycznie rośnie znaczenie sektora kreatywnego, bazującego na potencjale jednostek twórczych, utalentowanych. Sztuka masowa czy użytkowa potrzebuje osób obdarzonych artystyczną wrażliwością, a jednocześnie profesjonalnie przygotowanych do wykonywania zawodu. Otwiera to nowe pole dla rozwoju szkolnictwa artystycznego, które powinno dostosować ofertę edukacyjną do potrzeb tej grupy osób – twierdzi Katarzyna Pawlata, kierownik Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi.

Liczba osób bezrobotnych w wybranych zawodach artystycznych w woj. łódzkim (stan na dzień 30.06.2015 r.)

CZY ŁÓDŹ ZATRZYMA MŁODYCH ARTYSTÓW?

Od kilku lat sektor kreatywny w Łodzi rozwija się bardzo dynamicznie – obecnie tworzy go ponad 3,5 tysiąca podmiotów. Najliczniej reprezentowana jest branża reklamowa, do której oprócz agencji zaliczają się firmy pośredniczące w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe, m.in. w radiu, telewizji, mediach drukowanych i elektronicznych. Duży potencjał wykazują także branże architektoniczna oraz wydawnicza obejmująca działalność związaną z wydawaniem książek, gazet, czasopism i pozostałych periodyków, a także gier komputerowych.

Ogromne możliwości stwarzają przemysł filmowy i produkcja wideo, a także organizowane w mieście festiwale, m.in.: Międzynarodowy Festiwal Szkół Filmowych i Telewizyjnych „Mediaschool”, Festiwal Mediów w Łodzi „Człowiek w Zagrożeniu”, Festiwal Muzyki Filmowej, Festiwal Cywilizacji i Sztuki Mediów „Mediatravel”, Międzynarodowy Festiwal Filmów Przyrodniczych im. Włodzimierza Puchalskiego czy Festiwal Kina Niezależnego „Off Jak Gorąco”.

Łódź jest siedzibą największej wytwórni filmowej w Polsce – TOYA Studios, gdzie udźwiękowiana jest ponad połowa polskiej produkcji filmowej. Tutaj także działa jedna z najsłynniejszych wytwórni filmów animowanych Se-ma-for.

Miasto jest zagłębiem fotografii, znanym z Międzynarodowego Festiwalu Fotograficznego „Łódź Fotografical” oraz corocznego konkursu „Oblicza Łodzi”.

Liczne imprezy artystyczne stymulują rozwój branży kreatywnej – aktywizują zarówno twórców, jak i podmioty związane z organizacją wydarzeń i ich oprawą wizualną, stwarzając pole do popisu młodym, pełnym zapału i pomysłów ludziom.

Oblicze kreatywnej Łodzi współtworzy sfera designu i projektowania specjalistycznego, do którego zalicza się m.in.: wzornictwo tkanin, odzieży, obuwia, biżuterii, mebli, wyrobów użytku osobistego i gospodarstwa domowego, działalność grafików i dekoratorów wnętrz. Branża ta rozwija się dzięki potencjałowi absolwentów Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

Wiele możliwości dla młodych kreatywnych zapewniają organizacje takie jak Łódź Art Center, Art Inkubator czy Stowarzyszenie Topografie. Na uwagę zasługują także projekt OFF Piotrkowska. Dzięki tej inicjatywie reprezentacyjna ulica miasta przekształca się w twórcze centrum skupiające pracownie projektantów mody, designu, architektów, kluby muzyczne, restauracje, przestrzenie wystawiennicze, sale prób i klubokawiarnie.

Coraz więcej pomysłów na rozwój kreatywnej Łodzi wychodzi ze strony władz miasta. Należy do nich gruntowny remont kamienicy przy ulicy Piotrkowskiej 54, w której ma znaleźć siedzibę Dom Twórców – miejsce dla młodych projektantów działające na zasadach inkubatora przedsiębiorczości. Rozwojowi sektora kreatywnego sprzyjają także Lokale dla Kreatywnych – program lokalnych władz mający na celu stwarzanie warunków do wdrażania innowacyjnych pomysłów na biznes. Służą temu konkursy, których zwycięzcy mają możliwość wynajmu po preferencyjnych cenach lokalu w atrakcyjnym miejscu.

Zawodowe plany mogą łączyć z Łodzią twórcy związani z modą, miasto pretenduje bowiem do tytułu modowej stolicy Polski, a ranga Międzynarodowego Festiwalu Mody „Fashion Week” potwierdza, że nie jest to określenie na wyrost.

Duże pole do popisu dla młodych ludzi, którzy chcą pracować w sektorze kreatywnym, stwarza strefa edukacji artystycznej. Wciąż rośnie zainteresowanie pracownikami malarskimi, rzeźbiarskimi, plastycznymi czy ceramicznymi prowadzącymi warsztaty twórcze dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Usługi artystyczne obejmują także inne dziedziny sztuki, takie jak muzyka, taniec i literatura. Za przykład dobrych praktyk w tej dziedzinie może służyć Fabryka Sztuki w Łodzi, instytucja powstała w 2007 r., której ideą jest przybliżanie twórczości kulturalnej – od muzyki i tańca, poprzez film i teatr, po prezentację najnowszych dokonań sztuk wizualnych.

Mając na uwadze bogactwo możliwości, jakie stwarza rozwijający się sektor kreatywny, można stwierdzić, że zapotrzebowanie na młodych, utalentowanych, pomyslowych ludzi wydaje się w Łodzi wręcz nieograniczone.

Gigantyczny mural przy ul. Piotrkowskiej w Łodzi

PO WER dla młodych

SŁOWNICZEK

Fundusze europejskie podporządkowane jest specjalistyczne słownictwo, nierzadko niezrozumiałe, szczególnie dla osób, które do tej pory spotykały się sporadycznie z tematyką programów unijnych. Pojęcia, definicje i skróty związane z unijnym wsparciem tworzą obszerny zbiór. W niniejszym biuletynie prezentujemy podstawowe terminy, uwzględniając te, z którymi warto się zapoznać, przystępując do Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Beneficjent – podmiot publiczny lub prywatny oraz osoba fizyczna, które są odpowiedzialne za inicjowanie lub wdrażanie operacji; podmiot, który otrzymuje pomoc.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 (PO WER) został przyjęty przez Komisję Europejską 17 grudnia 2014 r. Stanowi odpowiedź na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia; wspiera także innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową. Jest to program ogólnopolski, a na jego realizację przeznaczona została kwota ponad 4,4 miliarda euro z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz 252,4 miliona euro ze specjalnej linii budżetowej – tzw. Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

PO WER DO PRACY

PO WER nie jest prostą kontynuacją Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, który w latach 2007–2013 skupiał wszystkie środki EFS. W perspektywie finansowej na lata 2014–2020 PO WER stanowi uzupełnienie Regionalnych Programów Operacyjnych, gdzie zaangażowana jest większość środków EFS i gdzie finansowane są przedsięwzięcia dedykowane konkretnym osobom i grupom. W PO WER tylko w jednej, pierwszej osi priorytetowej wsparcie kierowane jest bezpośrednio do ludzi – osób młodych, w tym niepełnosprawnych, w wieku 15–29 lat, pozostających bez pracy, w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu.

W dniu 13 stycznia 2015 r. w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju odbyło się uroczyste podpisanie porozumień w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020. Resort oficjalnie powierzył wybranym podmiotom rolę Instytucji Pośredniczących dla Programu i określił ich zadania. Ostatecznie w realizację PO WER zaangażowane są zarówno instytucje centralne, w tym ministerstwa – Pracy i Polityki Społecznej, Administracji i Cyfryzacji,

Edukacji Narodowej, Sprawiedliwości, Zdrowia, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Centrum Projektów Europejskich oraz Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, jak i regionalne – 16 wojewódzkich urzędów pracy.

Dla regionalnej części działań Osi Priorytetowej I „Osoby młode na rynku pracy” Instytucjami Pośredniczącymi zostały wojewódzkie urzędy pracy. Zgodnie z porozumieniem podpisanym pomiędzy Ministrem Infrastruktury i Rozwoju i województwem łódzkim region otrzymał około 136 milionów euro na cały okres realizacji Programu.

DLA KOGO WSPARCIE I DLACZEGO?

Oś Priorytetowa I Programu skupia się na wspieraniu ludzi do 29 roku życia, w szczególności należących do grupy NEET. NEET to skrót od angielskiego sformułowania „not in employment, education or training” i oznacza osoby młode, które nie są zatrudnione, nie uczestniczą w edukacji lub szkoleniu. Szczególna pomoc dedykowana właśnie tej grupie nie jest przypadkowa. Zarówno

w Polsce, jak i w całej Unii Europejskiej istotnym problemem społeczno-gospodarczym jest wysoki odsetek młodzieży, która nie kontynuuje nauki i nie pracuje. Potwierdzają to dane zamieszczone w raporcie Europejskiej Fundacji na Rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy. Zgodnie z dokumentem, populacja młodzieży NEET w wieku 15–24 lat nieustannie rośnie. W latach 2007–2014 zwiększyła się w całej Unii Europejskiej z 10,9% do 12,4%, przy czym w poszczególnych krajach zmiana ta była bardzo odczuwalna. W Grecji wzrost nastąpił z 11,5% do 19,1%, w Hiszpanii z 12% do 17,1%, zaś we Włoszech z 16,2% do 22,1%. W przypadku Polski w analogicznym okresie grupa NEET zwiększyła się z 10,6% do 12%.

Analizując definicję terminu „młodzież NEET”, warto zadać pytanie, co dokładnie oznacza „nie pracować, nie kształcić się i nie szkolić”. Kwestia ta jest bowiem niezbędna do prawidłowego określenia, komu należy udzielić wsparcia. Osoby niepracujące to ludzie bezrobotni lub bierni zawodowo. Z kolei osoby, które nie uczestniczą w kształceniu, to te, które nie biorą udziału w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym. Należy podkreślić, że nie wyklucza to z prawa do wsparcia studentów studiów zaocznych i wieczorowych. Z kolei osoby nieszkolące się to te, które nie uczestniczą w zajęciach pozaszkolnych mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych potrzebnych do wykonywania pracy. Osoba, której ma zostać udzielone wsparcie, nie może w ostatnich 4 tygodniach brać udziału w żadnym szkoleniu finansowanym ze środków publicznych. Jeszcze jednym elementem, który może budzić wątpliwości, jest dopuszczalny wiek osoby objętej pomocą. Otóż osoby do 29 roku życia to także te, które ukończyły 29 lat, czyli do dnia 30 urodzin.

DZIAŁANIA I TRYB WYBORU PROJEKTÓW

Oś Priorytetowa I obejmuje trzy Działania. Wsparcie w ramach Działania 1.1 „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe” adresowane jest do osób w wieku 18–29 lat, bez pracy, zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, nieuczestniczących w kształceniu i szkoleniu. Natomiast w Działaniu 1.2 „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe” na pomoc mogą liczyć osoby młode, w wieku 15–29 lat, bez pracy, nieuczestniczące w kształceniu i szkoleniu, w szczególności niezarejestrowane w urzędzie pracy. Beneficjentami Działania 1.1 są wyłącznie powiatowe urzędy pracy, których projekty wybierane są w tzw. trybie pozakonkursowym. W przypadku Działania 1.2 ogłaszany jest konkurs, a projekty składać mogą instytucje rynku pracy – zgodnie z art. 6 ustawy o promocyji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są to: publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego oraz instytucje partnerstwa lokalnego.

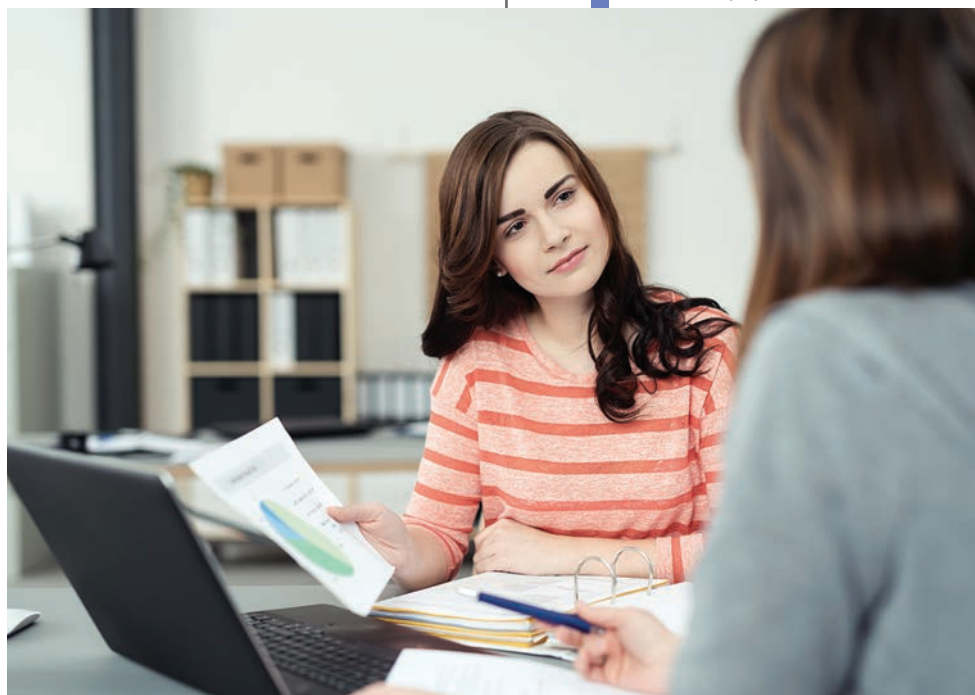
W przypadku obu powyższych Działań Instytucją Pośredniczącą jest odpowiedni wojewódzki urząd pracy.

Działanie 1.3 „Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji” jako jedyne w ramach OsI I wdrażane jest centralnie, a rolę Instytucji Pośredniczącej pełni tu Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. W ramach tego Działania projekty wybierane są zarówno w trybie pozakonkursowym, jak i konkursowym. Beneficjentem pozakonkursowym są Ochotnicze Hufce Pracy. Konkursy natomiast adresowane są do: instytucji rynku pracy, jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych i wychowawczych, domów samotnej matki oraz Centralnego Zarządu Służby Więziennej.

Należy zwrócić uwagę, iż w ramach działań regionalnych OsI I nie mogą być obejmowane wsparciem osoby, które uzyskują pomoc w ramach projektów konkursowych z Działania 1.3. Do tej grupy należą: młodzież opuszczająca pieczę zastępczą, matki opuszczające pieczę, absolwenci młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii, absolwenci specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych i specjalnych ośrodków wychowawczych, matki przebywające w domach samotnej matki oraz osoby młode opuszczające zakłady karne lub areszty śledcze.

FORMY WSPARCIA

DORADZTWO Ważną zaletą działań OsI I „Osoby młode na rynku pracy” jest indywidualny i kompleksowy charakter pomocy. Jeszcze przed przystąpieniem do szkolenia czy stażu każdy uczestnik projektu spotyka się z doradcą zawodowym, z którym w trakcie rozmowy wspólnie ustala program poszukiwania pracy dostosowany do jego sytuacji osobistej i zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy (tzw. Indywidualny Plan Działania – IPD). Na tym etapie uczestnik projektu może poznać swoje predyspozycje, określić posiadane kompetencje i ewentualne deficyty. Rozmowa ma także zmotywować do samodzielnego poszukiwania pracy.

Słowniczek cd.

Cross-financing – zasada elastycznego (krzyżowego) finansowania projektów w ramach programu operacyjnego. Umożliwia finansowanie w sposób komplementarny działań objętych zakresem pomocy jednego funduszu ze środków innego funduszu. W odniesieniu do Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) polega odpowiednio na finansowaniu działań EFS z EFRR oraz w przypadku EFRR – z EFS. W projektach EFS cross-financingiem jest m.in. zakup nieruchomości lub prace remontowe w pomieszczeniach.

Certyfikacja (w kontekście kursów i szkoleń) – proces, w wyniku którego uczący się otrzymuje od upoważnionej instytucji formalny dokument stwierdzający, że uzyskał określoną kwalifikację. Certyfikacja następuje po walidacji w wyniku wydania pozytywnej decyzji stwierdzającej, że wszystkie efekty uczenia się wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. W przypadku niektórych kwalifikacji certyfikacja i walidacja są prowadzone przez różne podmioty (np. egzamin na prawo jazdy przeprowadza Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, natomiast dokument, tj. prawo jazdy, wydaje starosta powiatu). Certyfikaty i inne dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji powinny być rozpoznawalne i uznawane w danym środowisku, sektorze lub branży.

Rozmowa z doradcą zawodowym pozwala zidentyfikować najskuteczniejsze formy pomocy dla uczestnika projektu

Słowniczek cd.

Dofinansowanie – środki pochodzące z funduszy unijnych (ewentualnie dodatkowo z budżetu państwa lub samorządu), przekazywane beneficjentowi na podstawie umowy o dofinansowanie, nieobejmujące wkładu własnego.

Efektywność zatrudnieniowa – relacja liczby osób, które w wyniku objęcia wsparciem podjęły zatrudnienie lub samozatrudnienie (na określonych warunkach), do liczby osób, które zakończyły udział w projekcie (wskaźnik mierzony do 3 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie).

Europejski Fundusz Społeczny – jeden z Funduszy Europejskich, którego głównym zadaniem jest rozwój społeczeństw w Unii Europejskiej. Z EFS finansowane jest m.in. wsparcie polityki rynku pracy, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, adaptacyjność i rozwój kadr oraz wyrównywanie szans na rynku pracy.

Institucja pośrednicząca – organ administracji publicznej lub inna jednostka sektora finansów publicznych, której (na podstawie porozumienia zawartego z instytucją zarządzającą) została powierzona część zadań związanych z realizacją programu operacyjnego.

Institucja zarządzająca – właściwy minister albo inny organ administracji publicznej odpowiedzialny za przygotowanie i nadzorowanie realizacji programu. W programach krajowych funkcję instytucji zarządzającej pełni Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, a w programach regionalnych zarządy województw.

Rozpoznanie potrzeb młodego człowieka oraz ocena jego możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego są obowiązkowym elementem każdego projektu. Konieczne jest także zapewnienie usług pośrednictwa pracy poprzez wskazanie zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami lub poradnictwa zawodowego polegającego na zaplanowaniu ścieżki kariery zawodowej. Indywidualna ocena sytuacji każdej z młodych osób pozwala na zaproponowanie właściwej oferty wsparcia, m.in. w postaci szkoleń podnoszących kompetencje i kwalifikacje oraz staży, praktyk lub zatrudnienia umożliwiających wykorzystanie nowych umiejętności w praktyce.

SZKOLENIA Udzielone wsparcie musi być jak najwyższej jakości. Dlatego szkolenia w PO WER są obwarowane szczególnymi wymogami. Programy szkoleniowe powinny być oparte na uznanych lub certyfikowanych profilach zawodowych i powinny prowadzić do zdobycia uznawanych kompetencji lub kwalifikacji. Szkolenia muszą kończyć się egzaminem oraz uzyskaniem certyfikatu potwierdzającego zdobyte umiejętności.

PRAKTYKA Wsparcie w ramach OsI realizowane jest głównie poprzez praktyczną naukę zawodu m.in. w formie stażu lub zatrudnienia u konkretnego pracodawcy. Nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu musi spełniać standardy wskazane w Polskich Ramach Jakości Praktyk i Staży.

MOBILNOŚĆ Młodzi ludzie mający trudności ze znalezieniem zatrudnienia w określonym sektorze lub branży dzięki udziałowi w praktykach, stażach i szkoleniach organizowanych w ramach PO WER otrzymują szansę na zmianę lub uzupełnienie kompetencji lub kwalifikacji pozwalających na podjęcie zatrudnienia w innym sektorze. To pierwszy rodzaj mobilności, o którym mowa w Programie, ale nie jedyny. Wspierana jest także mobilność geograficzna osób młodych, u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania. W takich sytuacjach rozwiązaniem może być pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania.

WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W celu zapewnienia pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w projektach można zastosować tzw. mechanizm racjonalnych usprawnień wynikających z dysfunkcji uczestnika projektu, barier otoczenia oraz charakteru oferowanej usługi. Mechanizm racjonalnych usprawnień to zmiany i dostosowania w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Przykładowe koszty racjonalnych usprawnień możliwe do sfinansowania to koszty specjalistycznego transportu na miejsce realizacji wsparcia, dostosowania architektonicznego budynków (np. budowa tymczasowych podjazdów, właściwe oznakowanie budynków poprzez wprowadzanie elementów kontrastowych i wypukłych celem właściwego oznakowania dla osób niewidomych i słabowidzących), dostosowania akustycznego (wynajęcie lub zakup i montaż systemów wspomagających słyszenie, np. pętli indukcyjnych), tłumacza języka migowego, alternatywnych form przygotowania materiałów projektowych (np. wersje w druku powiększonym czy pisane alfabetem Braille'a).

WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I SAMO-

ZATRUDNIENIA W ramach działań OsI wspierane są inicjatywy i rozwiązania zmierzające do tworzenia nowych miejsc pracy oraz postaw kreatywnych służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Dla młodych osób przewidziana jest kompleksowa pomoc w zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej obejmująca dotacje na utworzenie firmy oraz doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności. Elementem projektu może być także tzw. wsparcie pomostowe o charakterze finansowym i/lub szkoleniowo-doradczym.

Szczegółowe informacje na temat Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 dostępne są m.in. na ogólnopolskiej stronie internetowej www.power.gov.pl oraz na dedykowanej stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi www.power.wup.lodz.pl.

Wsparcie w ramach PO WER w odniesieniu do osoby niepełnosprawnej może wymagać odpowiedniego doposażenia stanowiska

Kwalifikowalność wydatków

Ocena kwalifikowalności wydatków stanowi jedną z kluczowych kwestii na etapie przygotowania oraz rozliczania projektu. Sporządzenie budżetu zgodnie z ogólnymi zasadami i wymaganiami Programu jest nie lada wyzwaniem wymagającym przede wszystkim znajomości wytycznych dotyczących kwestii wydatkowania środków unijnych.

OCENA KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKÓW

W obecnym okresie programowania kwestię kwalifikowalności wydatków, czyli określenia zasad rozliczania środków unijnych, regulują m.in.:

- *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.* (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, s. 320, z późn. zm.)
- horyzontalne *Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020*
- regulaminy opracowywane przez poszczególne instytucje ogłaszające nabory wniosków.

Znajomość powyższych dokumentów pozwoli uniknąć kłopotów finansowych związanych z rozliczeniem projektu, a także weryfikacją kwalifikowalności wydatków. Warto pamiętać, że ocena budżetu jest obowiązkiem spoczywającym nie tyl-

ko na instytucjach zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie Programu, lecz także na beneficjentach, którzy odpowiadają za właściwą realizację przedsięwzięcia.

Ocena kwalifikowalności wydatków ma charakter ciągły i dokonywana jest zarówno na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie, jak również podczas rozliczania projektu.

W trakcie oceny wniosku o dofinansowanie sprawdzana jest kwalifikowalność planowanych wydatków. Przyjęcie danego projektu do realizacji i podpisanie umowy o dofinansowanie nie oznacza jednak, że wszystkie wydatki, które zostaną przedstawione do rozliczenia, zostaną uznane za kwalifikowalne.

Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie projektu weryfikowane są:

- zgodność potencjalnego wydatku z Programem, tj. czy zapisy *Szczegółowego Opisu Osł Prio*rytetowych lub regulamin naboru przewidują taki typ wydatku jako możliwy do sfinansowania w ramach konkretnego działania

Słowniczek cd.

Instytucje dialogu społecznego – związki zawodowe lub organizacje związków zawodowych, organizacje pracodawców, organizacje bezrobotnych, organizacje pozarządowe – jeżeli wśród ich zadań statutowych znajduje się realizacja zadań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

IOK – Instytucja Organizująca Konkurs.

Kompetencje – wyodrębniony zestaw efektów uczenia się. Opis kompetencji zawiera jasno określone warunki, które powinien spełniać uczestnik projektu ubiegający się o nabycie kompetencji, tj. wyczerpującą informację o efektach uczenia się oraz kryteria i metody ich weryfikacji. Fakt nabycia kompetencji weryfikowany jest w ramach następujących etapów:

- a) ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie,
- b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych,
- c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie

Elementem wspólnym kwalifikacji i kompetencji jest konieczność określenia efektów uczenia się (np. we wniosku o dofinansowanie, w regulaminie konkursu lub poprzez odniesienie się do określonych standardów), czyli wskazania, co dana osoba powinna wiedzieć, co potrafić i jakie kompetencje społeczne posiadać po zakończeniu wsparcia (np. kursu, szkolenia).

W przypadku kompetencji (o ile nie wskazano, że powinny być one potwierdzone formalnym certyfikatem) nie jest konieczne spełnienie warunków dotyczących walidacji, certyfikowania oraz rozpoznawalności dokumentów potwierdzających ich nabycie. Kluczowe dla nabywania kompetencji jest natomiast zapewnienie realizacji w ramach projektu ww. czterech etapów.

■ Dzięki stronie www.bazakonkurencyjnosci.gov.pl możliwe jest m.in. zdalne badanie rynku

- niezbędność do realizacji projektu
- efektywność i racjonalność kosztów – czy relacja poniesionych nakładów i osiąganych efektów jest właściwa (np. odniesienie kosztów do poziomu cen rynkowych).

Na etapie realizacji projektu sprawdza się dodatkowo:

- czy wydatek został rzeczywiście poniesiony
- czy był uwzględniony we wniosku stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie
- czy został poniesiony zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego, w tym czy był zgodny z prawem zamówień publicznych lub zasadą konkurencyjności.

W czasie realizacji projektu oraz trwałości weryfikowane są:

- zasadność poniesienia danego wydatku dla realizacji projektu i jego efektywność
- brak podwójnego finansowania (np. nie wolno finansować podatku VAT ze środków projektu, aby następnie ubiegać się o jego zwrot z budżetu państwa, niedopuszczalne jest zakupienie środka trwałego ze środków dotacji krajowej, a następnie wykazanie jego kosztów amortyzacji w projekcie)
- poprawny sposób udokumentowania poniesionych kosztów.

Beneficjenci mają obowiązek publikowania zapytań ofertowych oraz wyników postępowań dla upublicznionych zapytań na stronie www.bazakonkurencyjnosci.gov.pl.

Baza Konkurencyjności jest portalem internetowym umożliwiającym upublicznianie ogłoszeń w celu zbadania rynku i wybrania wykonawcy. Narzędzie wykorzystywane było już w poprzednim okresie programowania, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Beneficjentów PO WER obowiązek upubliczniania zapytań ofertowych objął dnia 1 lipca 2015 r. Przeprowadzając postępowanie, warto pamiętać, że nie dopuszcza się podziału zamówienia publicznego prowadzącego do zaniżenia jego wartości szacunkowej.

Beneficjent zobowiązany jest do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców, a także zgodnie z warunkami i procedurami określonymi w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014–2020*. W praktyce oznacza to, że zamówienia udzielane są zgodnie z:

- a) ustawą Prawo zamówień publicznych (dotyczy beneficjentów, których ustawa Pzp do tego zobowiązuje)

albo

- b) zasadą konkurencyjności, co dotyczy:
 - beneficjentów niezobligowanych do stosowania ustawy zgodnie z ustawą Pzp, dla zamówień powyżej 50 tys. zł netto,
 - beneficjentów zobligowanych do stosowania ustawy Pzp, dla zamówień powyżej 50 tys. zł netto, nieprzekraczających w przypadku zamówień publicznych kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, zaś w przypadku zamówień sektorowych kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp.

WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

W *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014–2020* wskazane zostały koszty, które nie podlegają refundacji. Należą do nich m.in. odsetki od zadłużenia, koszty pożyczki lub kredytu na prefinansowanie dotacji, kary i grzywny, świadczenia oraz odpisy dokonywane na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, a także wydatki związane z czynnością techniczną polegającą na wypełnieniu formularza wniosku o dofinansowanie projektu.

CROSS-FINANCING

Pojęciem cross-finansingu określaną jest sytuacja, w której z Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego finansowane są w sposób komplementarny działania objęte zakresem Europejskiego Funduszu Społecznego, a z EFS działania objęte zakresem EFRR. Cross-financing stosuje się wówczas, gdy poniesienie określonego wydatku jest konieczne do realizacji projektu i stanowi logiczne uzupełnienie działań w ramach programu operacyjnego – w przypadku projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego – w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Dopuszczalne wydatki w ramach cross-financingu to:

- zakup nieruchomości
- zakup infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne (np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku)
- dostosowania lub adaptacje (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń.

W odróżnieniu od poprzedniego okresu programowania zakup środków trwałych, z wyjątkiem zakupu nieruchomości, infrastruktury i środków trwałych przeznaczonych na dostosowanie lub adaptację budynków i pomieszczeń, nie stanowi wydatku w ramach cross-financingu.

Wydatki w ramach projektu na zakup środków trwałych (o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 zł netto) w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatki w ramach cross-financingu nie mogą łącznie przekroczyć 10% wydatków kwalifikowalnych, z zastrzeżeniem, że wydatki w ramach cross-financingu nie mogą przekroczyć 10% dofinansowania unijnego w ramach projektu.

KOSZTY BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE W PROJEKCIE

Koszty projektu przedstawiane są w formie budżetu zadaniowego. Budżet zadaniowy tworzą koszty kwalifikowalne projektu w podziale na zadania merytoryczne w ramach kosztów bezpośrednich oraz koszty pośrednie.

Koszty bezpośrednie dotyczą głównego przedmiotu projektu, natomiast pośrednie to szeroko rozumiane koszty administracyjne związane z obsługą projektu. W pierwszej grupie mogą się znaleźć takie koszty jak wynagrodzenie trenerów czy doradców zawodowych, wynajem sali szkoleniowej czy opracowanie materiałów dydaktycznych.

Koszty pośrednie są to koszty administracyjne związane z obsługą projektu, czyli:

- a) koszty koordynatora lub kierownika projektu oraz innego personelu, bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie projektem i jego rozliczanie, o ile jego zatrudnienie jest niezbędne dla realizacji projektu, w tym w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń oraz koszty związane z wdrażaniem polityki równych szans przez te osoby

- b) koszty zarządu (koszty wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownik jednostki)
- c) koszty personelu obsługowego (obsługa kadr, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna) na potrzeby funkcjonowania jednostki
- d) koszty obsługi księgowej (koszty wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, w tym koszty zlecenia prowadzenia obsługi księgowej projektu biuro rachunkowemu)
- e) koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne) związanych z obsługą administracyjną projektu
- f) wydatki związane z otworzeniem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym lub odrębnego rachunku bankowego
- g) działania informacyjno-promocyjne projektu (np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych)
- h) amortyzacja, najem lub zakup aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby personelu, o którym mowa w lit. a–d
- i) opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków w zakresie związanym z obsługą administracyjną projektu
- j) koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich związanych z obsługą administracyjną projektu
- k) koszty usług powielania dokumentów związanych z obsługą administracyjną projektu
- l) koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych związanych z obsługą administracyjną projektu
- m) koszty ubezpieczeń majątkowych
- n) koszty ochrony
- o) koszty sprzątnięcia pomieszczeń związanych z obsługą administracyjną projektu w tym środki do utrzymania ich czystości oraz dezynfekcję, dezynfekcję, deratyzację tych pomieszczeń
- p) koszty zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy.

Koszty bezpośrednie powinny zostać oszacowane należycie, z zastosowaniem warunków i procedur kwalifikowalności, zgodnie ze stawkami rynkowymi, w tym standardami określonymi przez instytucję ogłaszającą nabory wniosków. Koszty pośrednie również muszą spełniać zasady kwalifikowalności, a ich rozliczenie następuje wyłącznie z wykorzystaniem następujących stawek ryczałtowych:

- a) 25% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości do 1 mln zł włącznie
- b) 20% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 1 mln zł do 2 mln zł włącznie
- c) 10% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości przekraczającej 5 mln zł.

Słowniczek cd.

Kwalifikacja – określony zestaw efektów uczenia się, których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną do tego instytucję zgodnie z ustalonymi standardami. Nadanie kwalifikacji następuje w wyniku walidacji i certyfikacji. Zgodność z ustalonymi standardami oznacza, że wymagania dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych składających się na daną kwalifikację opisane są w języku efektów uczenia się. Ponadto dla kwalifikacji powinny być również określone wymagania dotyczące walidacji, a proces nadawania kwalifikacji powinien być objęty zasadami zapewniania jakości. Opisanie kwalifikacji za pomocą efektów uczenia się pozwala w przejrzysty sposób przedstawić kompetencje osób posiadających kwalifikację, stanowi więc cenne źródło informacji dla osób planujących ścieżkę swojego rozwoju osobistego i zawodowego oraz dla pracodawców. Podejście oparte na efektach uczenia się w centrum uwagi stawia osiągnięcia osób uczących się, dzięki czemu każda osoba może formalnie potwierdzić swoje kompetencje i przygotowanie do podejmowania określonych zadań. Ponadto umożliwi odniesienie kwalifikacji do jednego z ośmiu poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji, a za jej pośrednictwem do Europejskiej Ramy Kwalifikacji, co ułatwia porównywanie ze sobą kwalifikacji funkcjonujących na krajowym i międzynarodowym rynku pracy.

Mechanizm racjonalnych usprawnień – możliwość finansowania specyficznych usług dostosowawczych lub oddziaływanie na szeroko pojętą infrastrukturę, nieprzewidzianych z góry we wniosku o dofinansowanie projektu, lecz uruchamianych wraz z pojawieniem się w projekcie (w charakterze uczestnika lub personelu) osoby z niepełnosprawnością. Każde racjonalne usprawnienie musi wynikać z relacji przynajmniej trzech czynników: dysfunkcji związanej z danym uczestnikiem projektu, barier otoczenia, charakteru usługi realizowanej w ramach projektu. W ramach przykładowego katalogu kosztów racjonalnych usprawnień jest możliwe sfinansowanie: kosztów specjalistycznego transportu na miejsce realizacji wsparcia, dostosowania architektonicznego budynków niedostępnych, dostosowania akustycznego (wynajęcie lub zakup i montaż systemów wspomagających słyszenie), tłumacza języka migowego, alternatywnych form przygotowania materiałów projektowych (np. wersje w druku powiększonym, wersje pisane alfabetem Braille'a). Łączny koszt racjonalnych usprawnień na jednego uczestnika w projekcie nie może przekroczyć 12 tys. zł.

NEET – zgodnie z definicją przyjętą w PO WER za osobę z kategorii NEET uznaje się osobę w wieku 15–29 lat, spełniającą łącznie trzy warunki: nie pracuje (jest bezrobotna lub bierna zawodowo); nie kształci się (nie uczestniczy w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym); nie szkoli się (nie uczestniczy w pozaszkolnych zajęciach mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych potrzebnych do wykonywania pracy). Określenie jest akronimem angielskiego „not in employment, education or training” (nie pracuje, nie uczy się, nie szkoli się).

Okres programowania – wieloletni okres planowania budżetu Unii Europejskiej. Okres obowiązywania dokumentów programowych stanowiących podstawę do ubiegania się o wsparcie ze strony Komisji Europejskiej.

Osoba bezrobotna – osoba pozostająca bez pracy, gotowa do podjęcia pracy i aktywnie poszukująca zatrudnienia. Definicja uwzględnia osoby zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne zgodnie z krajowymi przepisami, jak również osoby bezrobotne w rozumieniu badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL).

Osoba bierna zawodowo – osoba, która w danej chwili nie tworzy zasobów siły roboczej (tzn. nie pracuje i nie jest bezrobotna). Do grupy biernych zawodowo zaliczamy m.in. studentów studiów niestacjonarnych i osoby będące na urlopie wychowawczym (jeżeli nie są zarejestrowane jako bezrobotne w PUP).

Osoba długotrwale bezrobotna – w przypadku osób poniżej 25 roku życia – osoba bezrobotna nieprzerwanie przez okres ponad 6 miesięcy, a w przypadku osób powyżej 25 roku życia – nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy (wiek uczestników jest określany na podstawie daty urodzenia i ustalany w dniu rozpoczęcia udziału w projekcie).

PERSONEL PROJEKTU I ZLECENIE USŁUG MERYTORYCZNYCH

Mianem personelu projektu określane są osoby zaangażowane w projekcie do realizacji zadań lub czynności, które wykonują osobiście, w tym:

- osoby zatrudnione w ramach stosunku pracy
- osoby realizujące umowę cywilnoprawną
- osoby samozatrudnione
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
- osoby współpracujące
- wolontariusze.

Kwalifikowalne wydatki związane z personelem projektu to przede wszystkim wynagrodzenie brutto oraz odpowiednie składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, składki na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz wydatki ponoszone w związku z Pracowniczym Programem Emerytalnym. Oprócz tego są to m.in. koszty związane z wyjazdami we wnioskach delegacjami i szkoleniami czy wyposażeniem stanowiska pracy. Jednocześnie ww. wydatki mogą zostać zrefundowane pod kilkoma warunkami. Obciążenia personelu związane z realizacją projektu nie mogą uniemożliwiać prawidłowej i efektywnej pracy. Miesięczne łączne zaangażowanie zawodowe danej osoby nie może przekraczać 276 godzin. Ponadto wykonanie zadań przez personel musi zostać potwierdzone protokołem wskazującym prawidłowe wykonanie zadań, liczbę i ewidencję godzin w danym miesiącu (prócz wykonywania zadań na podstawie stosunku pracy). Zadania merytoryczne nie muszą być realizowane jedynie z udziałem personelu projektu.

Zadanie można powierzyć wykonawcom zewnętrznym jako zlecenie usługi merytorycznej. Takie zlecenie należy wykazać we wniosku o dofinansowanie, przy czym nie powinno ono przekroczyć 30% wartości projektu. W wyjątkowych sytuacjach może dojść do przekroczenia tego progu, o ile jest to uzasadnione i zatwierdzone we wniosku przez instytucję ogłaszającą nabór. Niedopuszczalne jest zlecenie usługi merytorycznej przez beneficjenta partnerom projektu i odwrotnie. Ponadto realizację zleconej usługi należy odpowiednio udokumentować.

RAMY CZASOWE KWALIFIKOWALNOŚCI

Początkowym okresem kwalifikowalności wydatków w ramach PO WER jest 1 stycznia 2014 r., a datą końcową kwalifikowalności 31 grudnia 2023 r.

Każdy projekt ma własne ustalone ramy czasowe, które muszą się zawierać w okresie kwalifikowalności wydatków PO WER, przy czym bardzo często instytucje ogłaszające nabór wniosków określają w regulaminie terminy, w których musi zawierać się realizacja planowanych działań projektowych. Właściwa instytucja będąca stroną umowy może np. ograniczyć możliwość kwalifikowania wydatków przed podpisaniem umowy o dofinansowanie.

Początkowa i końcowa data kwalifikowalności wydatków określona w umowie o dofinansowanie może zostać zmieniona w uzasadnionym przypadku, na wniosek beneficjenta, za zgodą instytucji będącej stroną umowy.

■ Mechanizm racjonalnych usprawnień pozwala np. na sfinansowanie tłumacza migowego dla osoby niepełnosprawnej, która pojawiła się w projekcie

Elektroniczne wspomaganie

Wypełnianie wniosku o dofinansowanie oraz prowadzenie dokumentacji projektu to procedury, które realizowane są drogą elektroniczną. Aby maksymalnie ułatwić przepływ dokumentów i informacji między beneficjentem a instytucją pośredniczącą, opracowane zostały funkcjonalne systemy informatyczne. Na etapie ubiegania się o środki unijne, czyli składania wniosku o dofinansowanie projektu, jest to System Obsługi Wniosków Aplikacyjnych (w skrócie: SOWA), natomiast od momentu podpisania umowy o dofinansowanie – SL2014, czyli główna aplikacja Centralnego Systemu Teleinformatycznego.

SOWA, CZYLI SKŁADAMY WNIOSEK

SOWA, czyli System Obsługi Wniosków Aplikacyjnych, to specjalny generator, który służy do przygotowania i złożenia do właściwej instytucji ogłaszającej nabór formularza wniosku o dofinansowanie projektu. Jest przejrzysty, intuicyjny i łatwy w obsłudze. SOWA to również wygodne narzędzie do archiwizowania dokumentów i zarządzania nimi na etapie składania wniosków. System umożliwia ponadto komunikację i wymianę informacji między beneficjentem a instytucjami zaangażowanymi w realizację projektu.

PIERWSZE KROKI Generator dostępny jest na stronie internetowej <https://www.sowa.efs.gov.pl>. Pracę należy zacząć od założenia konta. Konto tworzy się samodzielnie w aplikacji, co nie jest trudne, gdyż program prowadzi użytkownika krok po kroku przez kolejne etapy. Po wypełnieniu wszystkich pól wysyłane jest zgłoszenie, a następnie na pocztę e-mail przychodzi link aktywujący, po wybraniu którego można zalogować się do systemu. Kolejną czynnością jest uzupełnienie podstawowych danych dotyczących wnioskodawcy, w tym adresu siedziby, a także wpisanie informacji o ewentualnych partnerach i oddziałach. Wszystko to jest bardzo istotne, gdyż bez uzupełnienia danych

o beneficjencie nie jest możliwe rozpoczęcie tworzenia wniosku. Wnioskodawca może utworzyć dodatkowe konta dla jego pracowników lub innych osób zaangażowanych w przygotowanie wniosku o dofinansowanie.

POZNAJEMY SYSTEM Przed przystąpieniem do wypełnienia wniosku warto sprawdzić, jakie możliwości oferuje aplikacja SOWA. Na stronie głównej znajdują się odnośniki do poszczególnych sekcji, takich jak: „Nabory” (znajduje się tu lista ogłoszonych naborów wniosków), „Aktualności”, „Często zadawane pytania” czy „Pomoc”. SOWA umożliwia także korespondencję między wnioskodawcą/beneficjentem a instytucją pośredniczącą. Korzystanie z tej opcji nie jest obowiązkowe. Korespondencja prowadzona jest niezależnie dla każdego projektu.

System SOWA dostępny jest na stronie <https://www.sowa.efs.gov.pl>
System SL2014 – moduł dla beneficjenta – dostępny jest na stronie <https://sl2014.gov.pl>

Słowniczek cd.

Osoba o niskich kwalifikacjach – osoba posiadająca wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie. Do tego poziomu kwalifikują się osoby bez wykształcenia oraz z wykształceniem: podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym ogólnokształcącym i zawodowym, zasadniczym zawodowym.

Osoby do 29 roku życia – według kryteriów przyjętych w PO WER określenie „do 29 roku życia” oznacza, że wsparciem mogą być objęte osoby poniżej 30 roku życia, tj. do dnia ukończenia 30 roku życia (do dnia 30 urodzin).

Oś priorytetowa – wyodrębniona część programu operacyjnego, realizująca część strategii ujętej w programie poprzez grupę działań wzajemnie powiązanych, osiągających mierzalne cele szczegółowe.

Partner – podmiot, który jest wymieniony w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu, realizujący wspólnie z beneficjentem (i ewentualnie innymi partnerami) projekt na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie i porozumieniu albo umowie o partnerstwie i wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe.

Słowniczek cd.

Personel projektu – osoby zaangażowane do realizacji zadań lub czynności w ramach projektu, które wykonują osobiście. Są to w szczególności osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub na podstawie umowy cywilno-prawnej, osoby samozatrudnione, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby współpracujące oraz wolontariusze wykonujący świadczenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój. Jeden z sześciu programów krajowych realizowanych w latach 2014–2020. Program jest finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego, a jego głównym celem jest wzrost poziomu zatrudnienia oraz spójności społecznej, a także poprawa funkcjonowania administracji publicznej.

Program regionalny – program ograniczony pod względem terytorialnym do określonego województwa. W Polsce funkcjonuje 16 regionalnych programów operacyjnych. Instytucją zarządzającą dla nich są właściwe zarządy województw. W praktyce ich zadania wykonywane są przez urzędy marszałkowskie.

Projekt – przedsięwzięcie o ściśle określonych ramach czasowych, określonych precyzyjnie działaniach (zadaniach) i ich efektach, grupie docelowej oraz potrzebnych nakładach, zgłoszone do objęcia albo objęte współfinansowaniem w ramach programu operacyjnego.

SL2014 – Centralny System Informatyczny SL2014, narzędzie informatyczne wspierające zarządzanie, monitorowanie i ocenę programów oraz umożliwiające beneficjentom rozliczanie projektów.

SOWA – System Obsługi Wniosków Aplikacyjnych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, który jest narzędziem informatycznym przeznaczonym do obsługi procesu ubiegania się o środki pochodzące z krajowego programu operacyjnego na lata 2014–2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Aplikacja SOWA zawiera również moduł „Dokumentacja projektu” przeznaczony wyłącznie na potrzeby instytucji pośredniczącej, co oznacza, że wnioskodawcy nie widzą załączanych w tej sekcji treści. Moduł ten pozwala pracownikom instytucji pośredniczącej na prowadzenie elektronicznej teczki dokumentów związanych z projektem i, podobnie jak „Korespondencja”, jest funkcją nieobligatoryjną.

PRZYGOTOWUJEMY WNIOSEK Wypełnianie wniosku można rozpocząć dopiero po ogłoszeniu naboru. Wniosek tworzy się w formie elektronicznej, wypełniając poszczególne sekcje (części) dokumentu dostępnego w aplikacji. Nie jest to skomplikowane: na ekranie pojawiają się kolejne części formularza, wystarczy wpisać we wskazane miejsce wymagane dane i za pomocą kliknięcia przejść do następnej sekcji. Aplikacja przygotowana jest tak, że nie sposób przeoczyć żadnej rubryki. Po wypełnieniu wniosku oraz sprawdzeniu, czy został poprawnie sporządzony, jest on przekazywany – również za pośrednictwem systemu SOWA – do instytucji ogłaszającej nabór. Czekając na decyzję, można na bieżąco (w karcie złożonego wniosku o dofinansowanie) sprawdzać status wniosku oraz datę zakończenia oceny.

UDOSKONALANIE SYSTEMU System SOWA został udostępniony w lutym 2015 r. dla wojewódzkich urzędów pracy oraz w marcu dla centralnych instytucji pośredniczących. Na podstawie zgromadzonych w ciągu kilku miesięcy doświadczeń, wniosków i uwag zgłaszanych przez użytkowników opracowano plany udoskonalenia aplikacji służące poprawie jej funkcjonalności. Zastosowane modyfikacje pozwolą wkrótce m.in. na usuwanie roboczych wniosków o dofinansowanie, usuwanie naborów, a także poprawę komunikatów w przypadku zmiany statusu wniosków i naborów. Możliwa stanie się także komunikacja z SL2014, czyli wymiana danych pomiędzy SOWA a SL2014. Usprawnienia zostaną wprowadzone również w sekcji „Dokumenty instytucji”. Umożliwią one m.in. eksport danych budżetu z SOWA do pliku xls, wprowadzenie podpisu elektronicznego (w tym integracja z ePUAP), a także raportowanie danych projektów z SOWA do pliku xls.

Linia wsparcia technicznego SOWA:
od poniedziałku do piątku
w godz. 8.15–16.15
e-mail: generator@brittenet.com.pl
tel.: 81 820 02 33

SL2014, CZYLI ROZLICZAMY PROJEKT

Od momentu podpisania umowy o dofinansowanie projektu narzędziem informatycznym służącym do rozliczania projektów jest system SL2014, czyli główna aplikacja Centralnego Systemu Teleinformatycznego.

Dostęp do danych gromadzonych w SL2014 – w zakresie koniecznym do właściwego realizowania swoich działań – mają wszystkie instytucje uczestniczące w programie operacyjnym, czyli m.in. zarządzająca, pośrednicząca, wdrażająca i audytowa oraz oczywiście beneficjenci.

Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie beneficjent występuje do instytucji pośredniczącej z wnioskiem o nadanie dostępu osobie uprawnionej w ramach SL2014. Instytucja pośrednicząca wprowadza w module „Umowy” listę osób upoważnionych, które będą przygotowywać i składać wnioski o płatność.

Logowanie do systemu SL2014 odbywa się z wykorzystaniem profilu zaufanego ePUAP lub z wykorzystaniem kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

W procedurze rozliczania projektu system SL2014 pozwala na przysyłanie dokumentów związanych z realizacją projektów, takich jak: wnioski o płatność, dokumenty potwierdzające kwalifikowalność wydatków ponoszonych w ramach projektu, dane uczestników projektu, harmonogram płatności.

SL2014 umożliwia także komunikację pomiędzy beneficjentem a instytucją rozliczającą wnioski o płatność za pomocą zakładki: „Korespondencja”.

System Obsługi Wniosków Aplikacyjnych
Wiedza Edukacja Rozwój

Okno aplikacji: <https://sowa.efs.gov.pl>

Logowanie Nabory Aktualności Często zadawane pytania Pomoc

A A* A** A A A A

Lista naborów

POWR.01.02.02-IP.17-10-001/15 - Nabór wniosków

Opis

Nabór projektów konkursowych z województwa łódzkiego ukierunkowanych na wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych (bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy, w tym w szczególności osób niezarejestrowanych w urzędzie pracy) w ramach Osi Priorytetowej I Osoby młode na rynku pracy, Działania 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe, Poddziałania 1.2.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. Projekty składane w odpowiedzi na konkurs powinny przyczynić się do realizacji celów PO WER, w szczególności muszą wpisywać się w realizację celu szczegółowego: „Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET)”. Grupa docelowa projektu to osoby młode, w tym niepełnosprawne, w wieku 15-29 lat bez pracy, w tym w szczególności osoby należące do grupy NEET (zgodnie z definicją osoby z kategorii NEET przyjętą w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020), w tym w szczególności osoby niezarejestrowane w urzędach pracy czyli osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu. Wsparciem w projekcie mogą być objęte nie tylko osoby zarejestrowane w urzędach pracy jako bezrobotne, ale również osoby biernie zawodowo, które nie figurują w publicznych rejestrach.

Priorytet

I. Osoby młode na rynku pracy

Działanie

1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy

Poddziałanie

1.2.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych

Nazwa instytucji pośredniczącej

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi

Status

Zakończony

Kto czyta, nie błądzi

Zasady Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 reguluje szereg dokumentów, z którymi trzeba się zapoznać przed przystąpieniem do pisanja projektu. Jest ich wiele, a lektura stosownych aktów prawnych, wytycznych i regulaminów może się wydawać trudna. Od czego zacząć?

DLACZEGO TYLE DOKUMENTÓW?

Takie pytanie zadaje sobie większość spośród tych, którzy po raz pierwszy mają do czynienia z projektami dofinansowywanymi z funduszy europejskich. Duża liczba dokumentów to konieczność. Zasady, jakimi rządzą się poszczególne programy, muszą być jasne, jednoznaczne, transparentne i opracowane na tyle szczegółowo, aby żaden aspekt działań nie budził wątpliwości. Określają je stosowne akty prawa unijnego, akty prawa polskiego, dokumenty programowe i szczegółowe wytyczne. Instytucje przygotowujące projekty muszą także zapoznać się z regulaminem przygotowywanym dla każdego naboru wniosków.

PODSTAWOWE DOKUMENTY PROGRAMOWE

Dla przyszłych beneficjentów podstawowym dokumentem jest Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, zawierający ogólne założenia Programu. Przedstawione w nim zostały typy działań kwalifikujących się do objęcia wsparciem, podzielone na sześć kategorii tematycznych, czyli osi priorytetowych. Aby uzyskać dofinansowanie, projekt musi mieścić się w ramach określonych w tym dokumencie.

Doprecyzowanie zapisów Programu zawarte jest w *Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych PO WER (SZOOP)*. Zawarte w nim są m.in. informacje, na jakie działania w ramach każdej osi priorytetowej można uzyskać wsparcie, jakie typy projektów mogą być realizowane w ramach konkretnego Działania i Poddziałania oraz jakie są cele i oczekiwane rezultaty wsparcia PO WER. W dokumencie wskazano podmioty, które mogą występować o pomoc finansową, a także ostatecznych odbiorców wsparcia, czyli grupy docelowe, do jakich powinny być adresowane projekty. W SZOOP znajdziemy również szczegółowy opis trybu wyboru projektów oraz sposobu ich finansowania, a także limity kwot na poszczególne Działania i Poddziałania.

WYTYCZNE

Sposób realizowania projektów określają szczegółowe wytyczne. W przypadku Osi Priorytetowej I do najważniejszych należą *Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014–2020*. Zawarte w nich zasady mają służyć koordynacji działań promujących trwałe i wysokiej jakości zatrudnienie oraz wsparcie mobilności pracowników. Zasady te są zgodne z polityką krajową w obszarze rynku pracy wyrażoną w dokumentach strategicznych i pro-

Osie priorytetowe PO WER:

- Oś I – Osoby młode na rynku pracy
- Oś II – Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
- Oś III – Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju
- Oś IV – Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa
- Oś V – Wsparcie dla obszaru zdrowia
- Oś VI – Pomoc Techniczna

Słowniczek cd.

Środki trwałe – rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki organizacyjnej. Zalicza się do nich m.in.: nieruchomości, maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy, ulepszenia w obcych środkach trwałych, inwentarz żywy.

Ważnym dokumentem unijnym regulującym działania Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój jest Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Znajdziemy w nim opis zadań Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, zakres udzielanego wsparcia, przepisy szczególne i rodzaje wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem.

Do najważniejszych dokumentów prawa polskiego należy ustawa o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 zwana ustawą wdrożeniową.

gramowych, w szczególności z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Ważnym dokumentem są *Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn*. Określają one, jak wdrażać w praktyce zasadę równości szans na wszystkich poziomach Programu. Dokument zawiera również zalecenia, w jaki sposób uwzględniać zasadę równości przy różnych typach form wsparcia realizowanych w projektach. Na etapie przygotowywania wniosku, a później realizacji i rozliczania projektu niezbędne jest zapoznanie się z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020*. Dokument ten pozwala beneficjentom na opracowanie budżetu projektu, rozliczanie otrzymanego dofinansowania oraz usprawnia monitorowanie projektów na różnym etapie oceny.

Do obowiązków beneficjentów należy bieżące monitorowanie realizacji projektu. Monitoring, polegający na systematycznym zbieraniu i analizie danych ilościowych oraz jakościowych, pozwala na opisanie aktualnego stanu realizacji projektu, to z kolei jest podstawą oceny, czy przedsięwzięcie jest realizowane zgodnie z założeniami przyjętymi na etapie planowania projektu. Monitorowanie ma również pomóc wyeliminować ewentualne uchybienia i jak najszybciej je naprawić. Dokumentem regulującym wszystkie te kwestie są *Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014–2020* odnoszące się do wszystkich krajowych i regionalnych programów operacyjnych w obecnej perspektywie.

Realizacji każdego projektu towarzyszy kontrola. Przeprowadza się ją w trakcie trwania projektu lub krótko po jego zakończeniu, przed ostatecznym rozliczeniem. Kontrola może także nastąpić w trakcie okresu trwałości. Zasady, na których opiera się

sposób przeprowadzania kontroli, określają *Wytyczne w zakresie kontroli dla Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020*. W dokumencie opisano m.in. rodzaje, tryby i sposoby przeprowadzania kontroli oraz ich zakres podmiotowy i przedmiotowy.

REGULAMIN

Dla każdego naboru wniosków przygotowywany jest regulamin. Dokument ten dostarcza informacji przydatnych przede wszystkim na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie. Zawiera m.in. szczegółowo opisane warunki przystąpienia do naboru, w tym zasady przyznawania dofinansowania, informacje o sposobie składania wniosków oraz trybie i kryteriach wyboru projektów. Znajdziemy w nim także wykaz wszystkich dokumentów, w oparciu o które został ogłoszony nabór wniosków. Ich lista jest długa, ale tytuły rozporządzeń, wytycznych, ustaw czy instrukcji mówią wszystko, łatwo więc znaleźć odpowiednią pozycję na stronie internetowej.

Należy także zapoznać się z załącznikami do regulaminu, a w szczególności z wzorem wniosku o dofinansowanie projektu, instrukcją jego wypełniania oraz wzorem umowy o dofinansowanie.

W artykule przedstawiono tylko niektóre spośród dokumentów, z którymi należy się zapoznać, przystępując do realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój – ich lista jest znacznie obszerniejsza. Warto zatem dokonać przeglądu dokumentów opublikowanych na stronach internetowych: ogólnopolskiej – www.power.gov.pl, oraz regionalnej, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi – www.power.wup.lodz.pl, aby w trakcie opracowywania wniosku, a później realizacji projektu wiedzieć, gdzie szukać potrzebnych na danym etapie ważnych informacji.

■ Przed przystąpieniem do projektu konieczne jest zapoznanie się z podstawowymi dokumentami regulującymi funkcjonowanie PO WER

Aby wszystko stało się jasne

Lektura dokumentów programowych PO WER, wytycznych horyzontalnych, m.in. w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy oraz regulaminów naborów wniosków, pozwala wyjaśnić wiele wątpliwości związanych z przygotowaniem i realizacją projektu. Nie wszystkie jednak kwestie są oczywiste – pojawiają się więc pytania i trudności interpretacyjne. Pytania zadają zarówno beneficjenci, jak i uczestnicy projektów. W niniejszym artykule skupiamy się na tych ostatnich. O co najczęściej pytają?

■ Do jakiej grupy osób skierowane jest wsparcie w ramach Osi Priorytetowej I „Osoby młode na rynku pracy”?

■ Wsparciem mogą zostać objęci młodzi ludzie w wieku 15–29 lat, pozostający bez pracy, w tym także osoby niezarejestrowane w urzędach pracy, a w szczególności te, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu, czyli należące do tzw. kategorii NEET. Aby zostać zaliczonym do tej grupy, trzeba spełniać łącznie trzy warunki:

- nie pracować (tj. być osobą bezrobotną lub bierną zawodowo)
- nie kształcić się (tj. nie uczestniczyć w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym)
- nie szkolić się (tj. nie uczestniczyć w pozaszkolnych zajęciach mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy).

W procesie oceny, czy dana osoba się nie szkoli, weryfikuje się, czy brała udział w szkoleniach finansowanych ze środków publicznych w okresie ostatnich 4 tygodni.

Osobą do 29 roku życia jest osoba, która nie ukończyła jeszcze 30 lat, tj. do dnia 30 urodzin.

■ Czym różni się definicja osoby bezrobotnej od biernej zawodowo?

■ Osoba bezrobotna to osoba pozostająca bez pracy, gotowa do podjęcia zatrudnienia i aktywnie go poszukująca. Definicja uwzględnia osoby zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne zgodnie z krajowymi przepisami, jak również osoby bezrobotne w rozumieniu badania aktywności ekonomicznej ludności.

Osoba bierna zawodowo to osoba, która w danej chwili nie tworzy zasobu siły roboczej (tzn. nie pracuje i nie jest bezrobotna). Do tej grupy można zaliczyć m.in.:

- studentów studiów niestacjonarnych (studia wieczorowe, zaoczne), ale tylko wtedy, gdy nie są zarejestrowani jako osoby bezrobotne,
- osoby będące na urlopie wychowawczym (rozumianym jako nieobecność w pracy spowodowana opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego), ale tylko wtedy, gdy nie są zarejestrowane jako osoby bezrobotne.

Zgodnie z podanymi powyżej definicjami rozróżnienia pomiędzy statusem osoby bezrobotnej a biernej zawodowo należy dokonać na podstawie

Słowniczek cd.

Umowa o dofinansowanie – umowa określająca poziom dofinansowania udzielonego na dany projekt oraz zasady i obowiązki związane z jego wykorzystaniem. W jej treści określone są: strony umowy, wysokość i warunki, na jakich zostanie przekazane dofinansowanie, szczegóły dotyczące zasad realizacji i rozliczania projektu, wskazanie obowiązków informacyjno-promocyjnych w projekcie, obowiązki związane z bieżącym monitorowaniem przebiegu projektu, zasady dokonywania kontroli projektu przez uprawnione instytucje, zasady postępowania w sytuacjach, gdy dokładne wykonanie umowy stanie się niemożliwe, czyli np. reguły dokonywania zmian w projekcie, sytuacje, w których umowa może być wypowiedziana bądź rozwiązana, zagadnienia związane z ochroną danych osobowych, zobowiązanie do ponoszenia wszystkich wydatków w sposób racjonalny i konkurencyjny, wskazanie, że cały projekt musi być realizowany z poszanowaniem przepisów prawa krajowego i unijnego.

Słowniczek cd.

Walidacja – proces sprawdzania, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Walidacja obejmuje identyfikację i dokumentację posiadanych kompetencji oraz ich weryfikację w odniesieniu do wymagań określonych dla kwalifikacji. Walidacja powinna być prowadzona w sposób trafny (weryfikowane są te efekty uczenia się, które zostały określone dla danej kwalifikacji) i rzetelny (wynik weryfikacji jest niezależny od miejsca, czasu, metod oraz osób przeprowadzających walidację). Wynikiem walidacji jest decyzja potwierdzająca posiadanie efektów uczenia się.

Wkład własny – określona w umowie o dofinansowanie część nakładów ponoszonych przez beneficjenta na realizację projektu z jego środków własnych/prywatnych, niepodlegająca zwrotowi.

Wydatek kwalifikowalny – wydatek poniesiony w związku z realizacją projektu w ramach programu operacyjnego, który kwalifikuje się do rozliczenia zgodnie z umową o dofinansowanie.

Wydatek niekwalifikowalny – wydatek poniesiony w związku z realizacją projektu inny niż koszty kwalifikowalne. Wydatki niekwalifikowalne nie mogą być objęte dofinansowaniem oraz nie stanowią podstawy do obliczania kwoty dofinansowania.

YEI (ang. Youth Employment Initiative) – Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, której celem jest wprowadzenie młodych ludzi na rynek pracy poprzez gwarancję szybkiego znalezienia pracy po zakończeniu szkoły i pomoc w tworzeniu nowych miejsc pracy.

dokumentów (np. fakt potwierdzenia rejestracji w urzędzie pracy), jak i postawy uczestnika projektu, tj. identyfikując stopień oddalenia danej osoby od rynku pracy, jej gotowość do podjęcia pracy i zaangażowanie w poszukiwanie zatrudnienia.

■ Jakie instytucje mogą udzielać wsparcia na rzecz osób młodych w ramach PO WER?

■ Są to zarówno powiatowe urzędy pracy, jak i inne instytucje rynku pracy, w tym Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego (związki zawodowe lub organizacje związków zawodowych, organizacje pracodawców, organizacje bezrobotnych, organizacje pozarządowe) i instytucje partnerstwa lokalnego. Lista instytucji realizujących projekty udostępniana jest m.in. na stronie internetowej www.power.wup.lodz.pl po rozstrzygnięciu naboru.

■ Czym jest indywidualny plan działania?

■ Większość młodych ludzi dość sceptycznie podchodzi do formy wsparcia, jaką jest doradztwo i ustalanie indywidualnego planu działania. Pytają wprost, czy to konieczne, jaki ma sens, czy nie jest stratą czasu. Nie wiedzą, jakiej pomocy mogą oczekiwać. Warto zatem przybliżyć to zagadnienie.

Doradca podczas indywidualnych spotkań z uczestnikiem projektu ustala jego potrzeby, gromadzi informacje o jego kompetencjach, kwalifikacjach i predyspozycjach, określa bariery utrudniające mu wejście na rynek pracy. Na tej podstawie opracowuje indywidualny plan działania, którego rezultatem jest zaproponowanie konkretnej formy wsparcia. Warto przypomnieć, że działania te są obligatoryjne – dotyczą wszystkich uczestników projektów realizowanych w ramach Osi Priorytetowej I PO WER.

■ W przypadku osób zarejestrowanych jako bezrobotne w powiatowych urzędach pracy ze wsparcia w ramach PO WER mogą korzystać jedynie ci, którzy mają przypisany I lub II profil pomocy. Na czym polega profilowanie?

■ Profilowanie pomocy obejmuje każdego, kto rejestruje się jako osoba bezrobotna w powiatowym urzędzie pracy. Przeprowadza je doradca klienta, którego zadaniem jest ustalenie dla osoby bezrobotnej dostosowanego do jej potrzeb zakresu form pomocy. Może to być np. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenie czy staż. Przypisany profil zależy od stopnia oddalenia danej osoby od rynku pracy oraz od jej gotowości do podjęcia zatrudnienia. Profil I otrzymują osoby aktywne, które mogą od razu podjąć pracę. Profil II jest natomiast przeznaczony dla osób wymagających intensywnego wsparcia.

■ Czy uczestnik projektu ma wpływ na wybór formy wsparcia?

■ Katalog form wsparcia przewidzianych dla uczestników określają realizatorzy poszczególnych projektów. Rodzaj i kompleksowość pomocy zależą m.in. od potrzeb i problemów grupy docelowej zidentyfikowanych na etapie planowania przedsięwzięcia. Obowiązkowym elementem projektu jest także diagnoza możliwości uczestnika w zakresie rozwoju zawodowego, w oparciu o któ-

rą planowana jest szczegółowa ścieżka udziału w projekcie. Chociaż realizator przedsięwzięcia powinien wiedzieć najlepiej, jakie działania zwiększą szansę na rynku pracy, można ukierunkować jego decyzję, informując o swoich oczekiwaniach, zdolnościach, zainteresowaniach i aspiracjach. Zgłaszając się do projektu, należy również zwrócić uwagę np. na zakres tematyczny oferowanych szkoleń, gdyż w niektórych przypadkach może być to katalog zamknięty.

■ Jakie prawa przysługują stażystce?

■ Istotą stażu jest nabywanie na konkretnym stanowisku praktycznych umiejętności przygotowujących do podjęcia zatrudnienia. Pracodawca nie zawiera jednak ze stażystą umowy o pracę. Stażysta ma nadal status osoby pozostającej bez pracy i pobiera stypendium naliczane proporcjonalnie do liczby zrealizowanych godzin stażu. Stypendium nie należy jednak traktować jako wynagrodzenia. Staż trwa co najmniej 3 miesiące, a czas pracy nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo. Stażysta wykonuje swoje obowiązki pod nadzorem opiekuna stażu, który wprowadza stażystę w zakres obowiązków oraz zapoznaje z zasadami i procedurami obowiązującymi w organizacji, w której odbywa staż. Po zakończeniu stażu opracowywana jest ocena uwzględniająca osiągnięte rezultaty oraz efekty stażu.

■ Dla kogo przeznaczone jest wsparcie w postaci bonu stażowego i na czym ono polega?

■ Bon stażowy przeznaczony jest na aktywizację młodych ludzi na rynku pracy, głównie absolwentów. Może zostać przyznany tylko osobom do 30 roku życia.

W przypadku bonu stażowego uczestnik projektu musi samodzielnie znaleźć pracodawcę, który przyjmie go na staż i zadeklaruje, że po jego zakończeniu zatrudni go na wymagany okres. W okresie realizacji bonu stażowego realizator projektu wypłaca pracodawcy około 1,5 tysiąca złotych – rodzaj premii za przyjęcie osoby bezrobotnej. Uczestnik projektu natomiast otrzymuje stypendium stażowe.

■ Jakie warunki musi spełniać osoba starająca się o bon na zasiedlenie?

- Bon na zasiedlenie może otrzymać osoba, która:
- złożyła wniosek o przyznanie bonu na zasiedlenie (do wniosku należy dołączyć oświadczenie pracodawcy o zamiarze zatrudnienia danej osoby lub powierzenia jej innej pracy zarobkowej lub oświadczenie o zamiarze rozpoczęcia działalności gospodarczej)
 - zamierza podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą poza miejscem dotychczasowego zamieszkania, w miejscowości odległej od niego o co najmniej 80km lub jeśli czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie
 - jej wynagrodzenie lub przychód z tytułu wykonywania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej musi mieć wysokość co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie

- będzie pozostawała w zatrudnieniu, wykonywała inną pracę zarobkową lub prowadziła działalność gospodarczą przez co najmniej 6 miesięcy.

■ Jakich obowiązków musi dopełnić osoba, której przyznano bon na zasiedlenie?

■ W terminie do 30 dni od otrzymania bonu należy dostarczyć do realizatora projektu dokument potwierdzający podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. Ostateczne rozliczenie bonu powinno nastąpić najpóźniej w terminie do 8 miesięcy od dnia jego otrzymania. Uczestnik projektu musi wykazać, że pracował przez minimum 6 miesięcy. Nie ma natomiast obowiązku dokumentowania wydatkowania przyznanej kwoty, innymi słowy, może dowolnie dysponować środkami.

■ Jakie wydatki pokrywa bon szkoleniowy?

■ Przyznanie bonu szkoleniowego daje gwarancję na skierowanie i opłacenie kosztów kursu wskazanego przez samego uczestnika projektu do wysokości 100% przeciętnego wynagrodzenia. Bon może pokryć koszty szkolenia (lub kilku szkoleń), ale również: potrzebnych badań psychologicznych i lekarskich, a także dojazdów na szkolenie (w określonej wysokości) lub zakwaterowania, jeśli kurs odbywa się daleko od miejsca zamieszkania. Jeśli koszt szkole-

nia czy kursu wykracza poza wysokość przyznanego bonu, uczestnik projektu może sam pokryć różnicę.

■ Gdzie można ubiegać się o dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach PO WER?

■ W ramach PO WER dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej udzielać mogą:

- powiatowe urzędy pracy – dla osób młodych w wieku 18–29 lat, zarejestrowanych w PUP jako bezrobotne (należących do I lub II profilu pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu; wsparcie obejmuje dotację do wysokości sześciokrotności przeciętnego wynagrodzenia (ok. 23 tys. zł), a także doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy niezbędnej do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej; o szczegóły i dostępność środków należy pytać w powiatowym urzędzie pracy
- inne podmioty wybierane w trybie konkursu – dla osób młodych w wieku 15–29 lat pozostających bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu, w tym w szczególności niezarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy; wsparcie obejmuje: dotację do wysokości sześciokrotności przeciętnego wynagrodzenia; finansowe wsparcie pomostowe (na bieżące wydatki) wypłacane co miesiąc przez 6 lub 12 miesięcy; wsparcie szkoleniowo-doradcze; oferta dostępna będzie nie wcześniej niż w 2017 r.

Na stronie www.power.wup.lodz.pl publikowane są wyjaśnienia związane z przygotowaniem i realizacją projektów w ramach Osi Priorytetowej I Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Pytania można kierować na adres: power@wup.lodz.pl.

Zaletą wsparcia w postaci bonu stażowego jest fakt, że uczestnik projektu samodzielnie znajduje pracodawcę, ma zatem bezpośredni wpływ na wybór firmy, w której chciałby pracować

Dzięki unijnej dotacji Daria Czuma realizuje marzenia o własnej cukierni

Moja praca, moja pasja

Z danych statystycznych wynika, że w sierpniu 2015 r. około 16% bezrobotnych w Łodzi stanowiły osoby do 30 roku życia. Część z nich miała już za sobą pierwsze doświadczenia zawodowe, inni niedawno ukończyli szkołę i rozpoczęli poszukiwanie pracy, jeszcze inni planowali założenie własnej firmy.

TKALNIA KARIERY

Jedną z grup objętych pomocą Powiatowego Urzędu Pracy w Łodzi są młodzi ludzie, którzy znajdują się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. Należą do nich m.in. osoby, które nie ukończyły jeszcze 25 roku życia i pozostają bezrobotne przez ponad 6 miesięcy. Propozycją dla nich są prace interwencyjne. Na czym polega ta forma zatrudnienia? Pracodawca zawiera umowę z PUP, w której zobowiązuje się zatrudnić osobę bezrobotną. W zamian za to urząd pracy refunduje część wynagrodzenia nowo przyjętego pracownika.

Z tej formy aktywizacji korzysta dwudziestoczteroletni Aleksander Walendziak, absolwent Wydziału Organizacji Produkcji Filmowej i Telewizyjnej łódzkiej Filmówki.

– Po ukończeniu studiów długo nie mogłem znaleźć zatrudnienia. Wreszcie, dzięki udziałowi w projekcie unijnym, zostałem skierowany do Tkalni Obrazu, pracowni specjalizującej się w wydrukach obrazu opartego na nowoczesnej technologii. Tkalnia Obrazu często współpracuje ze Szkołą Filmową i jej studentami, przygotowując wystawy fotografii, znam więc profil jej działalności i ofertę.

To moja pierwsza praca i bardzo się cieszę, że mogłem ją podjąć w firmie cieszącej się renomą w branży artystycznej. Jakość wielkoformatowych fotografii powstających w Tkalni doceniają galerie sztuki, muzea, fotograficy, kolekcjonerzy oraz uczelnie artystyczne.

Zajmuję się przygotowaniem graficznym do druku plików fotografii oraz obsługą drukarki wielkoformatowej. Moja praca daje mi poczucie

Julia Gałwa

– W ramach prac interwencyjnych osoba bezrobotna może sama szukać pracodawcy, u którego chciałaby rozwijać karierę zawodową. Z takiego rozwiązania korzystają przede wszystkim młodzi ludzie o jasno sprecyzowanych oczekiwaniach, poszukujący pracy odpowiadającej ich wykształceniu czy zainteresowaniom – mówi Julia Gałwa z Powiatowego Urzędu Pracy w Łodzi.

stabilności i pozwala na rozwój zainteresowań. Istotny jest dla mnie także kontakt z artystami i ich sztuką oraz możliwość uczestniczenia w realizacji ciekawych projektów.

Pan Aleksander wskazuje także na inne korzyści związane z pracą w Tkalni Obrazu. Podczas studiów pozyskał wiedzę z obszaru ekonomii, prawa, zarządzania, filmu i sztuk wizualnych, komunikacji medialnej, a także wiedzę kierunkową, dotyczącą m.in. historii kinematografii, analizy scenariusza, podstaw reżyserii filmowej i teatralnej, technologii produkcji filmowej i telewizyjnej, scenografii, sztuki operatorskiej, montażu filmowego.

– To bardzo szeroki zakres i nie ukrywam, że kończąc studia, nie miałem jasno sprecyzowanej wizji zawodowej przyszłości. Teraz mogę powiedzieć, że moje plany się wyklarowały, już wiem, że chciałbym je związać z branżą fotograficzną.

Pracownicy łódzkiego urzędu pracy wskazują także na korzyści psychologiczne, jakie odnoszą osoby zatrudniane w ramach prac interwencyjnych.

– Dla wielu młodych ludzi praca okazuje się sposobem na wyrwanie się z pętli bezrobocia – mówi Julia Gałwa. – Stałe wynagrodzenie i forma zatrudnienia, czyli umowa o pracę, daje im poczucie stabilizacji. Nabierają umiejętności, doświadczenia, wiary we własne siły, a to wszystko sprawia, że nawet jeśli pracodawca nie przedłuży z nimi umowy, znacznie łatwiej będzie im się poruszać na rynku pracy.

Potwierdzają to słowa pana Aleksandra:

– Zdobywam praktyczne umiejętności, doświadczenie zawodowe, zarabiam... Ważne jest dla mnie również to, że zdołałem wyjść z marazmu, w jakim tkwiłem jako bezrobotny, i przewyciężyłem obawy związane z pierwszą pracą.

SŁODKI BIZNES

Dwudziestodwuletnia Daria Czuma ma już za sobą doświadczenia zawodowe. Po ukończeniu studiów medycznych pracowała przez cztery lata jako fizjoterapeutka, przerwała jednak pracę po urodzeniu dziecka.

– To właśnie wtedy zaczęłam się poważnie zastanawiać nad moją zawodową przyszłością – mówi. – Znalazłam się w pewnym zawieszaniu, miałam poczucie, że powrót do poprzedniego zajęcia jest dla mnie niemożliwy, że to jednak nie to, co chciałabym robić... Wtedy odkryłam moją prawdziwą pasję – sugarcraft. Celowo nie używam słowa „cukiernictwo”, choć w istocie tym właśnie się zajmuję. Sugarcraft to jednak coś więcej – chodzi o to, aby moje wyroby były nie tylko smaczne, ale i piękne, oryginalne, intrygujące, jedyne w swoim rodzaju.

Pani Daria zaczęła od tortów, ciast i babeczek, którymi obdarowywała rodzinę i znajomych. Zachęcona ich pochwałami założyła blog, na którym prezentowała swoje „małe jadalne dzieła sztuki”. Z czasem zaczęła myśleć o tym, aby pasję przekształcić w zawód. Tak powstał pomysł Słodkiej Pracowni.

– Zdecydowałam się ubiegać o jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. Jestem pozytywnie zaskoczona procedurami, jakie się z tym wiązały. Okazało się, że wystarczy wypełnić wniosek, który jest dostępny na stronie internetowej Powiatowego Urzędu Pracy w Łodzi. Zwiążle opisałam w nim mój pomysł

na biznes i wskazałam, na co planuję przeznaczyć wsparcie finansowe. Oczekując na decyzję o przyznaniu dotacji, trochę się denerwowałam. Poszukując lokalizacji dla Kuchni, wzięłam udział w konkursie Lokale dla Kreatywnych. Lokal przyznano, ja zaś nie byłam jeszcze pewna, czy otrzymam środki, a bez nich moje plany ległyby w gruzach. Na szczęście wszystko się udało i w połowie września na ulicy Piotrkowskiej pojawiła się Słodka Pracownia.

Chcę, aby moja cukiernia wyróżniała się spośród innych. Zamierzam zaskakiwać klientów urozmaiconą ofertą, na zasadzie: codziennie coś innego, oryginalnego, oczywiście pysznego i bardzo efektownego. Oprócz tortów, ciasteczek, babeczek, tart czy serniczków serwuję niebanalne kawy, na przykład z jadalnych kasztanów, a moje czekoladowo-owocowe musy podawane w uroczych słoiczkach już mają grono zwolenników! Zapraszam do Słodkiej Pracowni.

Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Łodzi gorąco kibicują swym podopiecznym, starają się śledzić ich dokonania, a ich sukcesy są dla nich źródłem osobistej satysfakcji.

– Z rozmów, jakie prowadzimy z młodymi ludźmi starającymi się o dotacje, wynika, że największą zaletą prowadzenia własnej działalności gospodarczej jest dla nich poczucie niezależności i świadomość, że sami kształtują swój los, że mogą sprawdzać się w czymś, co odpowiada ich talentom, zainteresowaniom, pasjom. Nie bez znaczenia jest także nadzieja na większe zarobki i przekonanie, że ich wysokość zależy w dużej mierze od nakładu pracy i zaangażowania – mówi Julia Gałwa.

W przypadku Aleksandra Walendziaka udział w projekcie zaowocował ciekawą i zgodną z wykształceniem pracą

Liczba osób objętych wybranymi formami wsparcia (według stanu na dzień 30.10.2015 r.)
Szkolenia: 75 osób
Bony szkoleniowe: 55 osób
Staże: 411 osób
Prace interwencyjne: 26 osób
Dotacje na założenie firmy: 463 osoby

Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w mieście Łodzi (I)”
Realizator: Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi
Poddziałanie I.1.2 PO WER
Wartość projektu: 15 725 705,50 zł
www.pup.lodz.pl
Obszar realizacji: Łódź
Okres realizacji: 01.01.2015 – 29.02.2016
oraz www.facebook.com/puplodz

Milena Piechulska skorzystała z kursu, dzięki któremu jest jedyną w Pabianicach kobietą za kierownicą autobusu

Mam pracę, którą naprawdę lubię!

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój wzbudził wśród młodych mieszkańców powiatu pabianickiego duże zainteresowanie. Od stycznia 2015 r. ze wsparcia skorzystało już 388 osób, w tym najwięcej, bo aż 316, ze staży. Młodzi chcą pracować, dokształcać się i rozwijać. Poszukują pracy, która nie tylko zapewniłaby im środki na utrzymanie, ale także satysfakcję. Wielu z nich dzięki dotacjom już teraz realizuje marzenia o własnej firmie.

PLAN DZIAŁANIA

– Nasze działania zaplanowane w ramach projektu mają stanowić swoiste lekarstwo na problemy bezrobotnej młodzieży szukającej zatrudnienia. Oferujemy różnorodne formy wsparcia zapewniające każdemu uczestnikowi kompleksową pomoc w znalezieniu pracy – mówi Danuta Skwirowska, dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Pabianicach. Uważa, że powodzenie tych działań zależy w dużej mierze od prawidłowego przygotowania Indywidualnego Planu Działania. Na tym etapie młody człowiek pod opieką doradcy zawodowego planuje swoją ścieżkę zawodową. Niejednokrotnie dopiero wtedy uświadamia sobie, co naprawdę chciałby robić, ujawnia swe predyspozycje i zainteresowania. Czasem okazuje się, że nie ma niestety kwalifikacji, by wykonywać wymarzony zawód. Ale, jak podkreśla Danuta Skwirowska, to wcale nie musi być przeszkodą. W takim przypadku można skierować młodego człowieka na odpowiednie szkolenie.

SZKOLENIA SKROJONE NA MIARĘ

Jedną z form wsparcia oferowaną w projekcie są szkolenia w ramach umów trójstronnych, czyli zawieranych pomiędzy powiatowym urzędem pracy, instytucją szkoleniową i pracodawcą. Szkolenia tego typu dostosowywane są do potrzeb pracodawcy, który zobowiązuje się zatrudnić uczestnika po uzyskaniu przez niego wymaganych kwalifikacji. Dzięki takiemu rozwiązaniu osoba bezrobotna zdobywa wiedzę i umiejętności niezbędne na konkretnym stanowisku pracy wskazanym przez pracodawcę. Dotychczas w powiecie pabianickim z tego rodzaju wsparcia skorzystało 19 osób. Wśród nich znalazła się dwudziestoośmioletnia Milena Piechulska, której w ramach projektu sfinansowano udział w kursie prawa jazdy kat. D po B z kwalifikacją wstępną przyspieszoną.

– Jestem jedyną kobietą w naszym powiecie, która wzięła udział w tym szkoleniu, i jedyną w mieście kierującą autobusem! – mówi z dumą pani Milena. – Odkąd dojeżdżałam do szkoły, uważałam, że

Danuta Skwirowska

– Zakres uruchamianej działalności świadczy o dużej kreatywności uczestników projektu z powiatu pabianickiego. Wśród nowo założonych firm znalazły się m.in.: mobilny salon kosmetyczno-fryzjerski, studio tatuażu, firmy oferujące usługi reklamowe oraz promocyjne z wykorzystaniem dronów i obsługę techniczno-muzyczną imprez – mówi Danuta Skwirowska, dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Pabianicach.

zawód kierowcy jest interesujący. W autobusach zazwyczaj panował tłok, ale jeśli kierowca był miły, zajmowałam miejsce na siedzeniu obok, tam, gdzie na ogół pasażerom nie wolno siedzieć. Obserwowałam drogę przez tę wielką szybę, a kątem oka zerkając, jak w danej sytuacji zachowuje się kierowca, jak reaguje, manewruje, zmienia biegi, hamuje... Wtedy jednak nie przyszłoby mi do głowy, że kiedyś sama będę prowadziła autobus! Ukończyłam technikum (kierunek technik architektury krajobrazu), ale długo nie mogłam znaleźć pracy. W końcu trafiłam na staż do Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Pabianicach jako pracownik biura. Już wtedy tęsknym wzrokiem spoglądałam w kierunku autobusów. Koledzy musieli to zauważyć, bo zaczęli mnie namawiać: „Skoro tak cię to interesuje, to dlaczego nie spróbujesz?”.

To właśnie od współpracowników usłyszała o możliwości uzyskania wsparcia ze środków unijnych.

– Dzięki zdobytym kwalifikacjom mam pracę, którą naprawdę lubię! Niekiedy pasażerowie są zaskoczeni, widząc kobietę za kierownicą, ale to raczej pozytywne zdziwienie. Mogę też liczyć na zawodowe wsparcie kolegów po fachu – traktują mnie z ogromną życzliwością. Nigdy nie spotkałam się z ich strony z objawami lekceważenia, że niby „baba za kółkiem” to pomyłka – śmieje się pani Milena. Jak ocenia swój udział w projekcie?

– Jestem bardzo zadowolona ze wsparcia, jakie otrzymałam. I nie mówię tu tylko o sfinansowaniu kursu i możliwości podjęcia pracy, choć to oczywiście bardzo ważne. Dla mnie liczy się również to, że odkryłam, co chciałabym robić i odważyłam się go to sięgnąć.

MARZENIA O WŁASNEJ FIRMIE

Dla tych, którzy swą zawodową przyszłość chcą realizować we własnej firmie, zaplanowano dotacje. To propozycja dla osób przedsiębiorczych, energicznych, pomysłowych i niebojących się ryzyka. Przyznane środki umożliwiają im sfinansowanie pierwszych wydatków niezbędnych do uruchomienia działalności, w tym zakupu sprzętu, urządzeń, towarów handlowych, materiałów do produkcji czy środków transportu. W powiecie pabianickim z tego typu wsparcia skorzystało do tej pory 45 osób.

Dwudziestodwuletni Marcin Raszewski postanowił zająć się produkcją mebli z palet, choć ani jego wykształcenie, ani podejmowane do tej pory prace nie miały nic wspólnego ze stolarstwem. Skąd zatem ten pomysł?

– Wciąż szukałem czegoś innego, oryginalnego i ciekawego. Pomysł wytwarzania mebli z palet podsunęła mi żona, a ja zacząłem go rozwijać i realizować. Z palet można zrobić wszystko: meble ogrodowe lub do restauracji, łóżka, siedziska, regały czy pojemniki na bieliznę. Liczy się pomysł, inwencja oraz wyobraźnia.

O projekcie pan Marcin dowiedział się od znajomych, śledził również na bieżąco informacje w internecie. Kiedy na stronie powiatowego urzędu pracy pojawiło się ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, od razu zaczął działać...

– Proces starania się o dotację przebiegł sprawnie, spotkałem się z kompetencją i życzliwością pracowników. Środki, jakie otrzymałem w ramach dofinansowania, przeznaczyłem na specjalistyczne

narzędzia i urządzenia, m.in. szlifierkę i kompresor. Bez nich produkcja mebli nie byłaby możliwa, ponieważ wyroby te, choć ich urok polega na prostocie, nie mogą kojarzyć się z prowizorką. Muszą być solidne, a przy tym starannie wykończone, wygładzone i pomalowane. Zaczęłem od narzędzi, by móc od razu zabrać się do pracy. Jeszcze nie mam własnego warsztatu i korzystam z pomieszczenia udostępnionego mi przez znajomych, wierzę jednak, że wkrótce to się zmieni.

STAŻE

Najwięcej uczestników projektu (ponad 80%) bierze udział w stażach zawodowych. Umożliwiają one zdobycie doświadczenia na takich stanowiskach jak: asystent projektanta plastyka, asystent geodety, elektroradiolog w zakresie RTG, dziennikarz, asystent stomatologiczny, grafik komputerowy, operator maszyn CNC czy malarz wyrobów z ceramiki.

– Staże cieszą się największą popularnością spośród wszystkich form wsparcia oferowanych w ramach projektu – mówi Danuta Skwirowska. – Trudno się temu dziwić, gdyż pomoc ta nie tylko umożliwia młodym ludziom nabycie praktycznych umiejętności, ale też daje możliwość zaznajomienia się ze specyfiką pracy na danym stanowisku, poznania przedsiębiorstwa „od kuchni”. Niewątpliwą zaletą tej formy wsparcia jest stypendium, które dla większości uczestników stanowi pierwsze zarobione pieniądze.

Z tej formy aktywizacji korzysta m.in. dwudziestodwuletni Michał Strzelec, absolwent studiów ekonomicznych pierwszego stopnia. Za pośrednictwem powiatowego urzędu pracy został skierowany na staż do działu opakowań i etykietowania w firmie Ankor zajmującej się produkcją gotowej żywności.

– Przydzielono mi opiekuna, który codziennie wyznacza zadania, tłumaczy, co i w jaki sposób mam zrobić. Sporo się tutaj uczę, w dodatku w życzliwej atmosferze. Mam nadzieję, że na stażu się nie skończy, gdyż chciałbym pozostać tu na dłużej.

Dzięki dotacji na założenie firmy Marcin Raszewski wchodzi na rynek z oryginalną ofertą mebli, które wykonuje z palet

Liczba osób objętych wybranymi formami wsparcia (według stanu na dzień 30.10.2015 r.)
Staż: 320 osób
Szkolenia: 28 osób
Dotacje na założenie firmy: 58 osób

Adam Kuśmierski, absolwent Politechniki Łódzkiej, dzięki dofinansowaniu założył firmę AK NDT

Start z POWEREM!

Nowa praca to niemal dla każdego ogromne wyzwanie, szczególnie gdy jest ona zarazem pierwszą w życiu. Czasem wiąże się ze sporymi zmianami, takimi jak przeprowadzka do innego miasta. Rozterki i wątpliwości towarzyszą także tym, którzy decydują się na „skok na głęboką wodę”, jakim zazwyczaj jest decyzja o założeniu własnej firmy. W takich sytuacjach z pomocą przychodzi doradcy zawodowi.

BON CIĘ URZĄDZI

Jedną z form wsparcia proponowanych w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie piotrkowskim i mieście Piotrkowie Trybunalskim” jest bon na zasiedlenie. Dotyczy osób, które – najczęściej z braku innej możliwości – decydują się na poszukiwanie pracy poza miejscem zamieszkania. W powiecie piotrkowskim z bonu skorzystało do tej pory 20 osób. Aby otrzymać takie świadczenie, należy podjąć pracę lub działalność gospodarczą w miejscowości oddalonej od dotychczasowego miejsca zamieszkania o minimum 80km bądź takiej, do której łączny czas dojazdu w obie strony przekracza 3 godziny dziennie. Ponadto należy utrzymać zatrudnienie przez minimum 6 miesięcy i w tym czasie osiągnąć wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie oraz podlegać ubezpieczeniom społecznym.

– To absolutna nowość przeznaczona dla osób do 30 roku życia i choć na razie traktujemy ją pilo-

tażowo, staramy się promować, bo to ciekawa forma wsparcia zatrudnienia – mówi Henryka Gawrońska. – Uważam, że ten rodzaj pomocy może z czasem się rozwijać.

NA WŁASNY RACHUNEK

Wielu spośród młodych bezrobotnych swoje zawodowe plany wiąże z prowadzeniem własnej firmy. Dla nich przeznaczona jest pomoc w formie jednorazowej dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej i związane z nią koszty pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa. W powiecie piotrkowskim takie wsparcie uzyskało 40 osób. Należy do nich dwudziestosiemioletnia Monika Furman (absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego z tytułem magistra chemii), która od czerwca 2015 r. prowadzi firmę specjalizującą się w doradztwie i szkoleniach w zakresie przewozu materiałów niebezpiecznych. Wcześniej musiała odbyć odpowiedni kurs i zdać egzamin państwowy, aby uzyskać wymagane uprawnienia.

Henryka Gawrońska

– Podstawowym celem rozmów przeprowadzanych z uczestnikami projektu jest przede wszystkim opracowanie dla nich indywidualnej, optymalnej ścieżki zawodowej. Z naszego doświadczenia wynika jednak, że często spotkania z doradcami dają młodym bezrobotnym coś znacznie więcej niż perspektywę zatrudnienia. Pozwalają im przełamać kompleksy, bariery utrudniające znalezienie pracy oraz poznać swoje mocne i słabe strony – mówi Henryka Gawrońska, dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Piotrkowie Trybunalskim.

– Już od dawna myślałam o własnej firmie, ale dopiero pozytywnie zdany egzamin w Transportowym Dozorze Technicznym oraz otrzymane dofinansowanie pozwoliły mi na realizację planów. Na czym polega moja praca? Reprezentuję przedsiębiorstwa przewożące materiały niebezpieczne (np. paliwa) przed Transportowym Dozorem Technicznym. Kompletuję dokumenty przewozowe, odpowiadam za transport materiałów we właściwych warunkach i opakowaniach. Opracowuję sprawozdania oraz raporty zwyczajne i powypadkowe. Ponadto prowadzę szkolenia z zakresu bezpieczeństwa przewozu skierowane m.in. do kierowców cystern.

Obserwując rynek pracy, można zauważyć, że wiele osób podejmuje zatrudnienie w branży niezwiązanej ze zdobytym wykształceniem i zainteresowaniami. W przypadku pani Moniki na szczęście jest inaczej.

– Istotną jest dla mnie satysfakcja, jaką czerpię z mojej pracy. Właśnie z tą branżą wiązałam swoje plany zawodowe na etapie kształcenia. Lubię to, czym się zajmuję.

Środki otrzymane w ramach pomocy pani Monika rozdysponowała zgodnie z przygotowanym wcześniej planem – kupiła m.in. komputer, sprzęt, meble biurowe oraz fachową literaturę.

O własnej firmie pomyślał także dwudziestoczteroletni Adam Kuśmierski, absolwent Politechniki Łódzkiej. Jego przypadek pokazuje, że rynek potrzebuje fachowców o wąskiej specjalizacji.

– To moja pierwsza firma i pierwsza praca w Polsce, wcześniej pracowałam trochę za granicą i nie była to praca związana z moim wykształceniem. Na dłuższą metę to może być frustrujące.

Firma AK NDT, którą założył pan Adam, zajmuje się defektoskopią ultradźwiękową. Trzeba przyznać, że większości z nas termin ten niewiele mówi...

– Pod tą nazwą kryje się jedna z nieinwazyjnych metod badania materiałów, które wykorzystywane są wszędzie tam, gdzie mamy do czynienia z konstrukcjami stalowymi, energetyką, zbiornikami ciśnieniowymi, odlewami itp. – tłumaczy pan Adam. – Przeprowadza się je, aby stwierdzić,

czy w objętości materiału nie ma nieciągłości takich jak pęknięcia, pustki, przyklejenia itd., czyli czy jest on poprawnie wykonany i bezpieczny w eksploatacji.

Do przeprowadzania badań ultradźwiękowych potrzebny jest oczywiście specjalistyczny sprzęt. Środki, jakie otrzymałam w ramach wsparcia, umożliwiły mi zakup defektoskopu, który jest absolutnie niezbędny dla mojej działalności. Ze względu na wysoką cenę sprzętu do badań ultradźwiękowych nie byłbym w stanie samemu zgromadzić całej kwoty potrzebnej na jego zakup. Praca, jaką wykonuję, jest ciekawa i odpowiedzialna. Wymaga też mobilności. Teraz związałam się na kilka miesięcy z jedną z gdyńskich firm, w związku z czym przenieśliśmy się na północ Polski. Najważniejsze dla mnie jest jednak to, że mogę pracować zgodnie z moim wykształceniem.

FACHOWA POMOC

Osoby, które otrzymały wsparcie, pozytywnie oceniają projekt, a także pomoc pracowników piotrkowskiego urzędu pracy.

– Projektem interesowałam się na długo przed rozpoczęciem działalności – mówi pani Monika. – Śledziłam strony internetowe, kontaktowałam się ze znajomą, która uczestniczyła w analogicznym przedsięwzięciu także na terenie województwa łódzkiego. Jestem zadowolona z pomocy, jaką otrzymałam. A pracowników urzędu cenię za profesjonalizm oraz... cierpliwość.

Liczba osób objętych wybranymi formami wsparcia (według stanu na dzień 30.10.2015 r.)
Szkolenia: 18 osób
Bony szkoleniowe: 46 osób
Staże: 430 osób
Prace interwencyjne: 25 osób
Dotacje na założenie firmy: 40 osób
Bony na zasiedlenie: 25 osób

Monika Furman, absolwentka chemii, od dawna myślała o własnej działalności gospodarczej, zgodnej z kierunkiem jej wykształcenia. Dofinansowanie pozwoliło jej na realizację zawodowych planów

Łódzki Mixer znów zakręcił

Kolorowo, gwarnie, interesująco, inspirująco – tak wyglądało centrum Łodzi w weekend 5–6 września 2015 r. Odbywał się wtedy Mixer Regionalny – sztandarowa impreza organizowana przez Urząd Marszałkowski już po raz dwunasty, prezentująca wszystko to, co najlepsze, w województwie łódzkim.

WIZYTÓWKI REGIONU

Inaugurację Mixera uświetnił koncert „7 widoków w drodze do Krakowa”, będący finałem Wędrownego Festiwalu Filharmonii Łódzkiej „Kolory Polski”. Na scenie wystąpili m.in. Grzegorz Turnau, Dorota Miśkiewicz oraz Orkiestra Kameralna Filharmonii Łódzkiej.

Ulica Piotrkowska przekształciła się w wielki salon wystawienniczy pod chmurką, w którym na

stu stoiskach prezentowały się miasta, gminy i powiaty z całego województwa. Dominowały stragany z rękodziełem, m.in. biżuterią, obrazkami i ręcznie wykonanymi koronkami. Pomiedzy stoiskami przechadzali się artyści ludowi w odświętnych regionalnych strojach, zachęcając gości do podziwiania wyrobów z ceramiki i wikliny, papierowych kwiatów, haftów, wycinanek, wyszywanych obrusów i serwet czy drewnianych zabawek. Były także atrakcje kulinarne – gospodynie z regionu łódzkiego zapraszały do degustacji wspaniałych domowych ciast, serwowaty chleb ze smalcem i inne przysmaki. Można było również napić się piwa warzonego domowym sposobem, spróbować wędlin, serów, miodów i nalewek wytwarzanych w małych manufakturach w oparciu o tradycyjne receptury.

Na Mixerze nie mogło zabraknąć lokalnych instytucji kultury, nauki, gospodarki i ochrony przyrody. Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne zaprezentowały część swoich zbiorów, teatry Wielki i im. Jaracza zapraszały na spektakle, a Łódzki Dom Kultury na pokazy tańca towarzyskiego. Łódzki Mixer był także okazją do propagowania wiedzy o programach unijnych, dzięki którym zmienia się oblicze regionu. Informacje na ten temat można było zdobyć na wspólnym stoisku Urzędu Marszałkowskiego oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi. Przygotowano liczne

Artyści w strojach ludowych

materiały prezentujące zrealizowane projekty, a także plany dotyczące perspektywy budżetowej 2014–2020. Pracownicy WUP udzielali informacji na temat Europejskiego Funduszu Społecznego, przedstawiając m.in. szeroką ofertę dla młodych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

ARTYŚCI NA TRAWNIKACH

Na udział w rozmaitych działaniach artystycznych zapraszały Trawniki Kultury – wydzielone w przestrzeni miejskiej niewielkie strefy zagospodarowane przez twórców z Łodzi i regionu. Jest to autorski projekt Fundacji dla Kultury Lightcraft Kemyd, dzięki której ulice miast, skwery, podwórka czy pasáže stają się miejscami bliskich spotkań ze sztuką. Zgodnie z założeniami pomysłodawców lokalizacja Trawników przełamuje dystans między artystą a publicznością. Widz staje się jednocześnie odbiorcą i uczestnikiem wydarzeń, wchodzi w dialog ze sztuką, ma okazję spojrzeć z nowej, zaskakującej perspektywy na miejsca czy obiekty, na które w codziennej bieganiu nie zwraca się uwagi. W tym roku odbywały się na nich także koncerty znanych wykonawców kojarzących się głównie z muzyką alternatywną. Występy Marka Dyjaka, Organka, Tymona Tymańskiego, Skubasa, grupy Domowe Melodie, Korteza czy grupy jazzowej Witka Janiaka spotkały się z żywiołową reakcją publiczności. Było słonecznie, gorąco i głośno!

FRYZJERZY, RYCKERZE I INNI

Wiele atrakcyjnych imprez towarzyszących zorganizowano w parku Staromiejskim, gdzie dużym zainteresowaniem cieszyły się miniatury festiwali i świąt odbywających się przez cały rok w regionie. Na stoisku Świnic Warckich trwało Święto Ziemiaka połączone z warsztatami kulinarnymi i degustacjami, a na Święcie Truskawki w Buczku prezentowano najrozmaitsze desery i przetwory z tych smacznych owoców przyrządzane według tradycyjnych przepisów. Miłośnicy historii mieli okazję przenieść się w czasy średniowiecza dzięki pokazom walk rycerskich oraz dawnego stylu życia na Turnieju Rycerskim w Łęczycy.

Park Staromiejski był także miejscem rozmaitych warsztatów twórczych. Do najciekawszych należały „Rośliny + tkaniny” pozwalające poznać tajniki barwienia i drukowania tkanin przy użyciu naturalnych barwników roślinnych. Efektowne, oryginalne, ekologiczne i piękne – tak najczęściej komentowano dzieła wychodzące spod rąk artystów. Popularnością cieszyły się także warsztaty biżuterii z recyklingu, a samodzielnie wykonane ozdoby z surowców wtórnych według własnych, niepowtarzalnych wzorów okazały się świetną zabawą.

MIXEREK, CZYLI ZABAWY DLA DZIECI

Na brak atrakcji nie mogli narzekać również najmłodsi, dla których przygotowano mnóstwo gier i zabaw, takich jak wznoszenie fantastycznych budowli z klocków i plastikowych patyczków,

Marszałek Witold Stępień z najmłodszymi uczestnikami Mixera

malowanie bez pędzla, a jedynie za pomocą farb i dłoni. Można było także spróbować sił w papieroplastyce i wykonać własnoręcznie maskę, a na stoisku cyrkowym na chwilę zamienić się w artystę cyrkowego, pożonglować talerzami i poznać inne ekscytujące sztuczki. Oblegane było również stoisko zabaw zręcznościowych, gdzie pod opieką instruktorów chętni uczyli się m.in. trudnej sztuki chodzenia na szczydłach. Dzieci pod okiem animatorów brały udział w grach logicznych, zabawach muzyczno-ruchowych, planszowych i wielu innych atrakcjach. Nieco starsi spędzali długie godziny na stanowisku gier komputerowych, gdzie ofertę zaprezentował Łódzki Klaster Gier. Bogaty program wydarzeń, ogromne zainteresowanie mieszkańców województwa i znakomita pogoda sprawiły, że Mixer Regionalny można ocenić jako wyjątkowo udany.

– Mixer to znakomita okazja, aby sprawdzić, jak wiele wspaniałych rzeczy mają do zaoferowania miasta, gminy i powiaty, organizacje i stowarzyszenia, artyści ludowi, rękodzielnicy, producenci żywności oraz gospodarstwa agroturystyczne – tymi słowami Marszałek Województwa Łódzkiego Witold Stępień zapraszał na jedyną w swoim rodzaju imprezę prezentującą bogactwo i różnorodność regionu.

Potyczki rycerzy w parku Staromiejskim w Łodzi

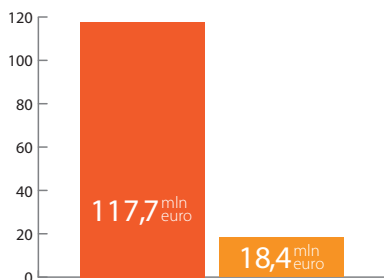

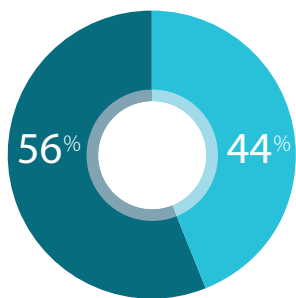
Nowe rozdanie

PO WER jest programem krajowym finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz współfinansowanym z krajowych środków publicznych i prywatnych. Zgodnie z Umową Partnerstwa przyjętą 21 maja 2014 r. alokacja EFS na Program wynosi prawie 4,5 miliarda euro oraz 252,4 miliona euro środków specjalnej linii budżetowej w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

Podział środków w ramach Osi Priorytetowej I w woj. łódzkim

■ projekty pozakonkursowe
■ projekty konkursowe

■ Europejski Fundusz Społeczny
■ Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych

To już osiągnięto – liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w projektach powiatowych urzędów pracy w ramach PO WER (stan na dzień 30.10.2015 r.)

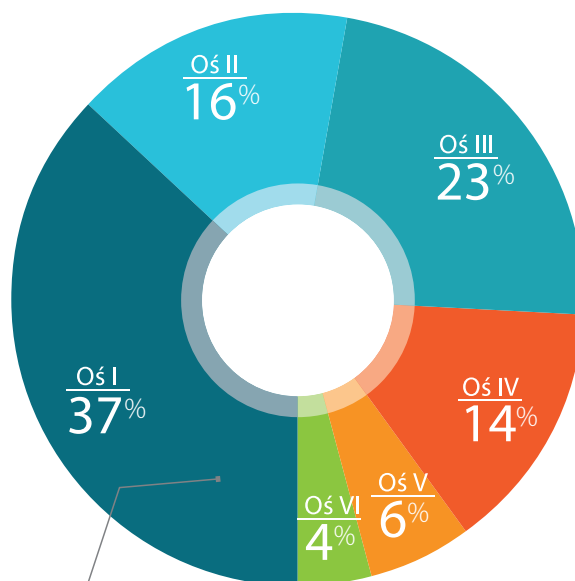
Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi podpisał umowy o dofinansowanie projektów z 22 powiatowymi urzędami pracy. Na ich realizację przekazano blisko 70 milionów zł. Większość urzędów rozpoczęła realizację projektów w pierwszym kwartale 2015 r.

Powiaty:

BELCHATOWSKI	350
BRZEZIŃSKI	149
KUTNOWSKI	430
ŁASKI	184
ŁĘCZYCKI	245
ŁÓDŹ	1030
ŁÓDZKI-WSCHODNI	162
ŁOWICKI	268
OPOCZYŃSKI	427
PABIANICKI	406
PAJĘCZAŃSKI	159
PIOTRKOWSKI	579
PODDĘBICKI	181
RADOMSZCZAŃSKI	317
RAWSKI	161
SIERADZKI	508
SKIERNIEWICKI	247
TOMASZOWSKI	496
WIELUŃSKI	298
WIERUSZOWSKI	160
ZDUŃSKOWOLSKI	247
ZGIERSKI	553

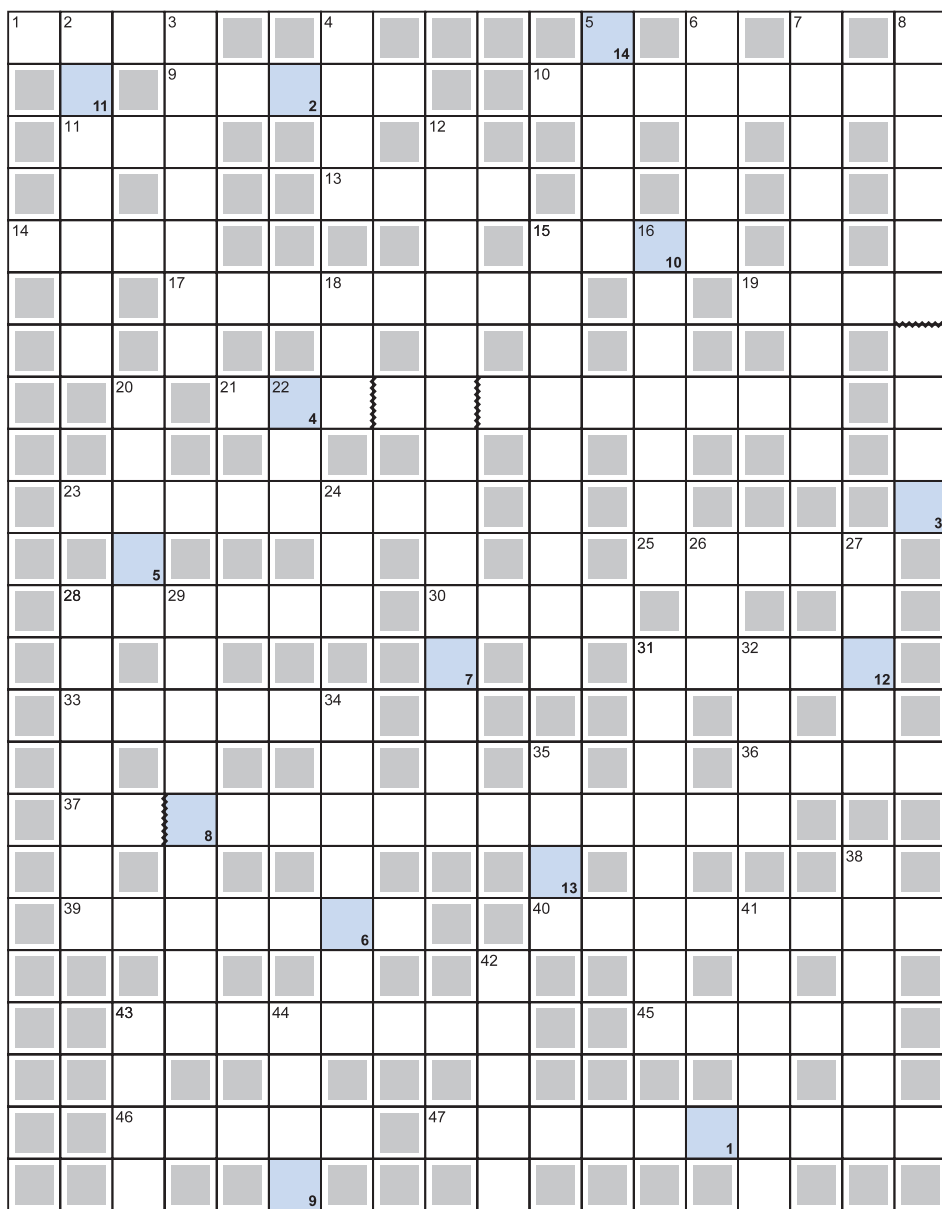
Procentowy podział środków w ramach PO WER na poszczególne Osi Priorytetowe

- Oś I – Osoby młode na rynku pracy
- Oś II – Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
- Oś III – Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju
- Oś IV – Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa
- Oś V – Wsparcie dla obszaru zdrowia
- Oś VI – Pomoc techniczna

województwo łódzkie:
136 150 474 euro

Rozwiąż krzyżówkę

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 14 utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----

PIONOWO:

- Wprowadzenie zmian i ulepszeń
- Przewodniczący Komisji Europejskiej
- Osobowe – chronione ustawą
- Zasada, którą się ktoś kieruje; dewiza życiowa
- Kraj w UE, w którym płaci się koronami
- Państwo w UE (Eurokorpus, EGF)
- Inaczej Euroland
- Na czele Europejskiego Banku Centralnego (Mario Draghi)
- Siedziba Europejskiego Trybunału Praw Człowieka
- Prośba skierowana do odpowiednich władz
- Owad z żądłem
- Organizator 22. zimowych igrzysk olimpijskich
- Tytułowa rzeka z powieści M. Szolochowa
- Rozgrywki polityczne (lub hazardowe)
- Model poloneza lub kolor w grze w karty
- Internetowy (z małpą)
- Wyraz uznania za najlepsze osiągnięcie
- Eurodeputowany
- Własnoręczny podpis
- Rodzic pod krawatem
- Europejska ... Kultury, w 2016 r. będzie nią Wrocław
- Nie pracuje, nie kształci się, nie szkoli się
- Obciążenie wyrzucane z balonu
- Dzielnica Warszawy
- Edukacja, studia
- Kongresowa w Pałacu Kultury i Nauki
- Sprzeciw prezydenta wobec uchwały

POZIOMO:

- Państwo, ojczyzna
- ... Słoneczny – należy do niego nasza planeta
- Kancelaria notariusza
- Sąsiad Szweda i Norwega
- Wspólna waluta krajów Unii Europejskiej
- Mieszkaniec unijnego państwa na południowym krańcu Półwyspu Bałkańskiego
- System Obsługi Wniosków Aplikacyjnych
- Unijny „grosz”
- ... Unii Europejskiej, z siedzibą w Brukseli
- Hymn Unii Europejskiej
- Strefa, do której należy Polska
- Urzędowy druk, formularz (np. do głosowania)
- Ojczyzna Martina Schulza, Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego
- Namiot z areną w środku
- Np. wynalazca projektu
- Model volkswagena lub Quasimodo
- Przewodniczący Rady Europejskiej
- Wyodrębniona część programu operacyjnego
- Kraj alpejski
- Miejsce odprawy pasażerów samolotu
- Przystąpiła do UE 1 maja 2004 r.
- ... europejska, okrąg złożony z dwunastu złotych gwiazdek na lazurowym tle
- Wyborcza lub rankingowa
- Znawca różnych dziedzin gospodarki

Rozwiązanie krzyżówki (hasło) należy przesłać na adres: power@wup.lodz.pl do 15.12.2015 r., wpisując w temacie „Krzyżówka nr 10, 2015”.

W treści maila prosimy podać imię i nazwisko oraz dopisek: „Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych na potrzeby realizacji konkursu”.

Autorzy prawidłowych odpowiedzi otrzymają gadżet promocyjny. Gadżet odebrać można wyłącznie osobiście w siedzibie WUP w Łodzi. Informacja o terminie odbioru przekazana zostanie drogą mailową.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z BIULETYNU NR 9:

„PROSTO DO FUNDUSZY”

Gratulujemy wszystkim, którzy prawidłowo rozwiązali krzyżówkę!

Dla najmłodszych

Znajdź siedem różnic na dwóch pozornie identycznych obrazkach.

Siedziba Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w województwie łódzkim

90-101 Łódź, ul. Moniuszki 7/9
tel. 42 663 31 07, 42 663 34 05
e-mail: GPILodz@lodzkie.pl
www.rpo.lodzkie.pl

Lokalne Punkty Informacyjne:

w Bełchatowie

(zasięg działania: powiaty bełchatowski, opoczyński, piotrkowski,
tomaszowski, radomszczański oraz Piotrków Trybunalski)
97-400 Bełchatów, ul. Kościuszki 17
tel. 44 633 34 63, 42 633 05 13
e-mail: LPIBelchatow@lodzkie.pl

w Brzezinach

(zasięg działania: powiaty brzeziński, łódzki wschodni,
pabianicki, zgierski)
95-060 Brzeziny, ul. Sienkiewicza 16
tel. 46 874 31 54, 46 816 68 17
e-mail: LPIBrzeziny@lodzkie.pl

w Łowiczu

(zasięg działania: powiaty łowicki, kutnowski, łęczycki, rawski,
skierniewicki oraz Skierniewice)
99-400 Łowicz, ul. Świętojańska 1
tel. 46 837 52 67, 46 837 72 29
e-mail: LPILowicz@lodzkie.pl

w Sieradzu

(zasięg działania: powiaty sieradzki, łaski, pajęczański,
poddębicki, wieluński, wieruszowski, zduńskowski)
98-200 Sieradz, ul. Kościuszki 6
tel. 43 678 40 80, 43 822 89 25
e-mail: LPIsieradz@lodzkie.pl

**Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
Centralny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich**
00-503 Warszawa, ul. Żurawia 3/5
tel. 22 626 06 32/33
e-mail: punktinformacyjny@cpe.gov.pl
www.funduszeuropejskie.gov.pl

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi

90-608 Łódź, ul. Wólczańska 49
tel. 42 632 01 12
fax 42 636 77 97
e-mail: lowu@praca.gov.pl
www.wup.lodz.pl
Dołącz do nas na www.facebook.com/WUPLodz

Punkt Informacyjny EFS

bud. B – pok. 1.03 i 1.04
tel. 42 638 91 30/39
e-mail: power@wup.lodz.pl
www.power.wup.lodz.pl

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy

90-608 Łódź, ul. Wólczańska 49
bud. A – pok. 1.11, 1.12 i 1.16
tel. 42 663 02 52/54/57

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej:

w Łodzi

90-608 Łódź, ul. Wólczańska 49
bud. A – pok. 0.15 i 0.16
tel. 42 663 02 55/73/79
fax 42 633 02 78

w Piotrkowie Trybunalskim

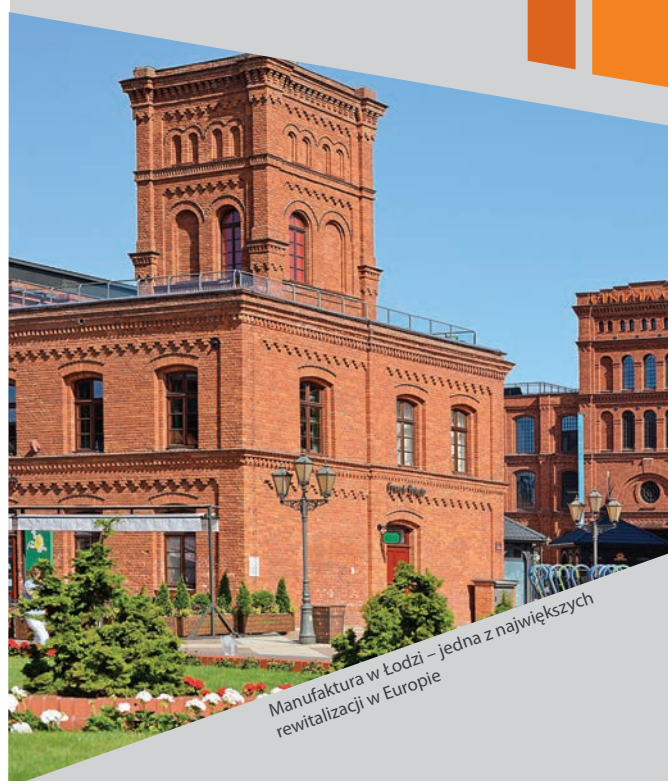
97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Dąbrowskiego 20
tel. 44 649 60 87
fax 44 647 74 01

w Sieradzu

98-200 Sieradz, ul. 3 Maja 7
tel. 43 822 81 84/86
fax 43 822 81 85

w Skierniewicach

96-100 Skierniewice, ul. Jagiellońska 28
tel. 46 833 36 50, 46 833 39 74
fax 46 833 28 08

Manufaktura w Łodzi – jedna z największych
rewitalizacji w Europie